

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos

Wtorek

16 września 2025

nr 73 (LXXX)

cena: 19 Kč

REGION
CZAS NIE ZMNIĘSZYŁ
ROZMIARÓW ICH
SUKCESU STR. 3

KULTURA
FESTIWAL
BEZ GRANIC
STR. 4

SPORT
NA TAFLI
MALOWANE
STR. 7

Pamiętajmy, że tu była polska szkoła

WYDARZENIE: Na budynku nieopodal Domu PZKO w Lesznej Dolnej zostały w piątek odsłonięte dwie tablice pamiątkowe informujące o działającej w nim od 1910 roku polskiej szkole z okazji 115. rocznicy jej otwarcia oraz czeskiej placówce, która także miała tu swoją siedzibę.

Łukasz Klimaniec

Upamiętnienie polskiej szkoły to inicjatywa jej absolwenta Tadeusza Szkucika, który ukończył w jej murach pięcioklasową edukację oraz pozostałych członków MK PZKO w Lesznej Dolnej. Wspólnie postanowili, że – na ile to możliwe – spróbują zachować na terenie Lesznej Dolnej i okolicy wszystko, co związane z polską przeszłością. Po tym, jak w czerwcu 2024 r. w sąsiedniej Lesznej Górnej upamiętniono działającą tam polską szkołę z okazji jej 170-lecia, teraz przyszedł czas na zachowanie w pamięci pierwszej polskiej szkoły w Lesznej Dolnej.

– Ta szkoła została wybudowana w 1910 roku, bo mieszkańcy uznali, że ich dzieci do Lesznej Górnej mają za daleko. Dlatego został wybudowany budynek trzyklasowej szkoły wraz z mieszkaniem dla nauczyciela – wyjaśnił Tadeusz Szkucik. – A dzieci było sporo. W pierwszym roku działalności szkoły uczyło się tu 165 dzieci, a w kolejnych nawet 200 i więcej – dodał.

Pierwszym jej kierownikiem (od 1910 r. do 1920 r.) był Paweł Klimosz z Ropicy. Po podziale Śląska Cieszyńskiego, gdy Leszna Dolna

• Chcemy ludziom przypomnieć, że w tym budynku wielu z nas się uczyło w polskiej szkole – mówił Tadeusz Szkucik. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

znalazła się w Czechosłowacji, o założenie własnej placówki do władz zwrócili się w 1922 r. Czesi. W efekcie powstała „szkoła mniejszościowa”, która jednak nie miała siedziby. Dlatego wynajęte zostało jedno klasowe pomieszczenie w polskiej szkole, co spowodowało, że dzieci polskiej narodowości z powodu braku miejsca musiały uczyć się na dwie zmiany.

Ciąg dalszy na str. 2

To ważne dla polskiej
społeczności miejsce. Jesteśmy
częścią tej historii i tożsamości.

Niech te tablice przypominają nam

o wartościach i dziedzictwie naszych przodków

Marzena Karwowska,

konsul Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie

Czeskie śmigłowce w Polsce

Ministerstwo Obrony RC poinformowało w niedzielę w serwisie X, że trzy śmigłowce z czeskiej jednostki operacji specjalnych, które mają zwalczać drony, są już w Polsce.

We wpisie zapowiedziano, że czescy piloci zaczynają chronić polskie niebo w najbliższym czasie. Maszynom Mi-171Sz z jednostki operacji specjalnych ma towarzyszyć do 150 żołnierzy. Mogą operować w Polsce do trzech miesięcy.

Ministra obrony Jana Černochova podkreśliła, występując w południe w jednym z programów czeskiej telewizji publicznej, że pomoc dla Polski jest realizowana zgodnie z ubiegłoroczną decyzją parlamentu, który zezwolił na wzmacnianie przez czeską armię krajów wschodniej flanki NATO w 2025 i 2026 r. Czescy żołnierze działają na mocy tego mandatu na Litwie, Słowacji i Łotwie.

– Decyzja o wysłaniu do Polski trzech śmigłowców zapadła w Pradze jeszcze przed rozpoczęciem przez Sojusz Północnoatlantycki operacji Wschodnia Straż, ale wpisuje się w tę misję NATO – mówili w niedzielę czescy politycy.

Zwracali uwagę, że gdyby było dalsze zapotrzebowanie na sprzęt i żołnierzy z Czech, to mogą pojawić się przeszkody. Na początku października zostaną bowiem wyłonieni nowi postowie, a bez zgody parlamentu armia nie może działać za granicą. Sekretarz generalny NATO Mark Rutte oświadczył w piątek, że Sojusz uruchamia misję Wschodnia Straż, aby wzmocnić wschodnią flankę. W misji mają uczestniczyć m.in. duńskie F-16, francuskie Rafale i niemieckie Eurofighterzy. (PAP)

REKLAMA

MK PZKO w Nieborach
zaprasza na

DZIEŃ OSZELDY

40-lecie Domu PZKO im. Pawła Oszeldy
20 września 2025 | godz. 15.00 | DOM PZKO NIEBORY

PROGRAM: przedszkole w Nieborach, szkoła w Ropicy, utalentowani uczniowie polskiej szkoły im. G. Przeczka w Trzyńcu, Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Beskidzka” [pl], chór żeński „Melodia”, ZPiT „Olza”, zespół taneczny „Oldrzychowice”, Julia Macura, Silhouettes
atrakcje dla dzieci, kuchnia domowa, loteria

Projekt otrzymał wsparcie Ministerstwa Kultury RC

MK PZKO w Trzanowicach
oraz Gmina Trzanowice
zapraszają na

TRZANOWSKI DOŻYŃKI

sobota 20 września 2025

W programie: 13.00 pochód dożynkowy, 14.00 obrządek dożynkowy, „Dziecka z Trzanowic” oraz ZT „Trzanowice”, SzPiP im. Jana Kubisa w Gnojniku, ZF „Bystrzyca”, Speváčka skupina „Jesienka” ze Strečna SK, AGG z Cieszyna, Chinaski Tribute, DJ Barto. Imprezy towarzyszące: wyniki konkursu „Na najsmaczniejszy bochenek domowego chleba”, rywalizacja w gotowaniu powideł, atrakcje dla dzieci, kuchnia domowa.

Pamiętajmy, że tu była polska szkoła

Dokończenie ze str. 1

Władze gminne wy-najęły wówczas dla českich dzieci budynek nr 18 koło młyna Stonawskich, gdzie czeska szkoła mieściła się do 1927 r. Wtedy Huta Trzyniecka udostępniła budynek folwarku (w pobliżu restauracji „U Emera”), gdzie czeska szkoła działała do 1938 r.

Gdy wybuchła II wojna światowa, budynek polskiej szkoły stał się szkołą niemiecką, w której uczęły się dzieci z obu placówek. Po wojnie na parterze swoje miejsce znalazła czeska szkoła jednoklasowa, a na piętrze dwuklasowa polska szkoła. I tak było do 1969 r., gdy Leszna Dolna, jako dzielnica Trzynia, musiała pogodzić się z decyzją likwidacji szkoły. Powód? Uczyło się w niej 10 polskich dzieci, a w czeskiej 14.

Opustoszały budynek zajęła ludowa milicja. Potem mieścił się tu skład mebli, a po remoncie i przebudowie w 2017 r. urządzono tam mieszkania komunalne.

– Chcemy ludziom przypomnieć, że w tym budynku wielu z nas się uczyło. Ja sam chodziłem tu do pięcioklasówki. Mam dziś 75 lat, powoli nas ubywa, dlatego postanowiliśmy upamiętnić fakt, że w tym budynku od 1910 r. działała polska szkoła. Nie licząc okupacji hitlerowskiej funkcjonowała nieprzerwanie przez 53 lata. Szkoła czeska działała tu 24 lata – od 1945 r. do 1969 r. z ośmiomiesięcznym epizodem w

latach 1922-23 – wskazał Tadeusz Szkucik.

W wydarzeniu wzięli udział przedstawiciele Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, który ufundował tablicę poświęconą polskiej szkole, oraz władz miasta Trzynia, które sfinansowało tablicę informującą o czeskiej placówce. Marzena Karwowska, konsul Konsulatu Generalnego RP w Ostrawie, wspólnie z prezeską dolnolesznieńskiego koła PZKO Renatą Szkucik odsłoniły tablicę. Czeski znak pamięci zaprezentowali wiceprezydent Trzynia Radim Kozlovský i przewodnicząca komitetu dzielnicowego Ingrid Staszkowa.

Wydarzenie uświetniły występy artystyczne Doroty Bartnickiej i Szymona Krainy z Klubu Młodych MK PZKO w Lesznej Dolnej – Dorota Bartnicka zaprezentowała wiersz Władysława Młynka „Mowa moja”, a Szymon Kraina wykonał pieśń „Ojcowski dom”.

W Domu PZKO uczestnicy wydarzenia mogli obejrzeć wystawę poświęconą działalności polskiej i czeskiej szkoły, na której znalazły się m.in. unikatowe dokumenty ze zbiorów Tadeusza Szkucika poświęcone szkole, m.in. świadectwa szkolne z lat 20. i kartki żywnościowe z okresu I wojny światowej, które Tadeusz Szkucik znalazł w 2007 r. podczas prac remontowych budynku dawniej szkoły. W multimedialnej prezentacji przybliżył historię i ciekawostki dotyczące działalności założonej w 1910 r. polskiej szkoły. (klm)

CYTAT NA DZIŚ

Gerwazy Longher

prezes Związku Polaków w Rumunii

Nas, Polaków, tutaj w Rumunii jest około sześć tysięcy. Trzymamy się bardzo mocno. Mamy domy polskie, mamy szkoły – są rumuńskie, ale mamy nauczanie języka polskiego. Kościoły mamy polskie, wioski polskie także

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

• W niedzielę w Piosku odbyło się niedzielne zdarzenie. W 30. rocznicę konsekracji miejscowego kościoła poświęcono dwa nowe dzwony. Mniejszy nazwano Faustyna Kowalska, drugi, większy – Jan Paweł II. Aktu tego dokonał biskup Martin David podczas porannej mszy, która zgromadziła wielu wiernych. Mogli oni też śledzić przebieg nabożeństwa na zewnątrz na ekranach telewizorów. Po mszy wszyscy zostali zaproszeni na poczęstunek pod rozłożonymi namiotami na wypadek deszczu. (endy) Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

16 września 2025

Imieniny obchodzą: Edyta, Kamila, Kornel
Wschód słońca: 6.10
Zachód słońca: 18.50
Do końca roku: 106 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Maszynisty, Dzień Bluesa
Przysłówie: „Im głębiej we wrześniu grzebią się robaki, tym srożej się zima da ludziom we znaki”

JUTRO...

17 września 2025

Imieniny obchodzą: Justyna, Robert
Wschód słońca: 6.12
Zachód słońca: 18.48
Do końca roku: 105 dni
(Nie)typowe święta: Światowy Dzień Sybiraka
Przysłówie: „Jaką pogodę na nowiu da wrzesień, taka bywa zwykle przez całą jesień”

POJUTRZE...

18 września 2025

Imieniny obchodzą: Irena, Stanisław
Wschód słońca: 6.14
Zachód słońca: 18.45
Do końca roku: 104 dni
(Nie)typowe święta: Dzień Pierwszej Miłości, Międzynarodowy Dzień Geologa
Przysłówie: „Kiedy Irena z mrozem przybywa, babie lato krótkie bywa”

POGODA

wtorek

dzień: 17 do 19°C
noc: 15 do 13°C
wiatr: 5-7 m/s

środa

dzień: 15 do 17°C
noc: 13 do 11°C
wiatr: 2-4 m/s

czwartek

dzień: 16 do 18°C
noc: 12 do 10°C
wiatr: 2-4 m/s

To był bardzo dobry »Gorol«

Około 80 osób wzięło udział w spotkaniu podsumowującym „Gorolskie Święto”, jakie miało miejsce w piątek w Lasku Miejskim w Jabłonkowie. Prezes koła Andrzej Göbel podziękował na nim wszystkim członkom MK PZKO i sympatykom za wielkie zaangażowanie i wkład, który włożyli w organizację wydarzenia, poświęcając społecznie swój czas i siły. W spotkaniu wzięli udział także burmistrz Jabłonkowa Jiří Hamrozi, który w imieniu miasta wyraził słowa uznania za przygotowanie imprezy, która spotkała się z tak dobrym odbiorem.

Łukasz Klimaniec

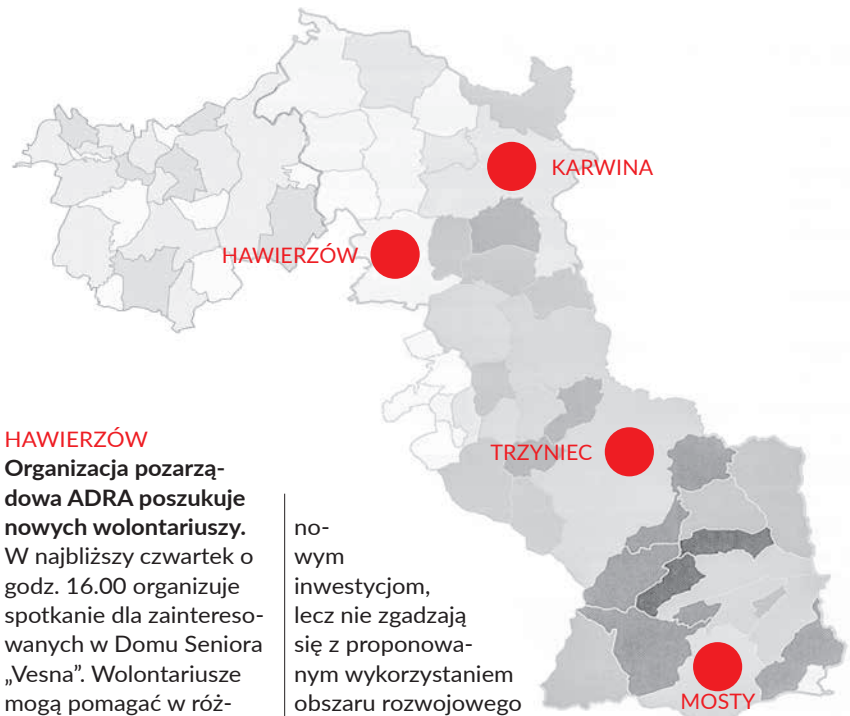
Wtrakcie spotkania wróciliśmy myślami do „Gorolskiego Święta” i tego, co zrobiliśmy dobrze, a jakie niedociągnięcia należy poprawić. Bo nie posunęliśmy się do przodu, jeśli będziemy patrzyli tylko na same pochwały, ale kiedy będziemy myśleli, co jeszcze można zrobić lepiej – wyjaśnia Andrzej Göbel.

Do takich spraw, które można poprawić, należą kwestie organizacyj-

no-logistyczne związane z występami zespołów – na przykład tych, które występują po zmroku ze względu na swój repertuar i oprawę świetlną, w związku z czym potrzebują czasu na przygotowanie. Chodzi o to, żeby między tymi występami nie było zbyt długich, półgodzinnych przerw. – W przyszłości chcemy to poprawić. I lepiej to zorganizować – podkreśla Göbel.

Choć jeszcze nie jest znany dokładny wynik finansowy „Gorola” ze względu na trwające rozliczenia, zdaniem szefa jabłonkowskiego koła będzie on dodatni. I z optymizmem można myśleć o przyszłorocznej imprezie.

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

HAWIERZÓW Organizacja pozarządowa ADRA poszukuje nowych wolontariuszy. W najbliższy czwartek o godz. 16.00 organizuje spotkanie dla zainteresowanych w Domu Seniora „Vesna”. Wolontariusze mogą pomagać w różnych placówkach, w domach seniora, szpitalach, centrach wolnego czasu dla dzieci. Przyda się także ich pomoc dorosłym z niepełnosprawnością. (dc)

KARWINA Władze miasta zgłosiły zastrzeżenia do projektu Zmiany nr 9 „Zasad rozwoju przestrzennego województwa morawsko-śląskiego”, przygotowanych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu RC we współpracy z województwem i spółką MSID. Dotyczą one poszerzenia karwińskiej strefy przemysłowej. Włodarze Karwiny przekonują, że są przychylni

nowym inwestycjom, lecz nie zgadzają się z proponowanym wykorzystaniem obszaru rozwojowego na działalność związaną z przetwarzaniem odpadów. Karwina domaga się również zmniejszenia proponowanego obszaru oraz wyjęcia z niego działek, na których znajduje się stary cmentarz ewangelicki z kaplicą. (dc)

MOSTY k. JABŁONKOWA Do połowy października można wziąć udział w głosowaniu na atrakcje nominowane do Nagrody Ruchu Turystycznego Północnych Moraw. Jedną ze zgłoszonych atrakcji są mosteckie trasy rowerowe zwane po angielsku „singletrail”. Ścieżki prowadzące po pofalowanym terenie

zaczynają się przy górnej stacji kolei linowej. (dc)

TRZYNIEC Dziewięć seansów kina plenerowego obejrzało w okresie od czerwca do sierpnia 1,1 tys. widzów. Odbywały się w sześciu dzielnicach miasta, także w jego wiejskich częściach – Oldrzychowicach, Gutach i Kojkowicach. Pogoda tylko raz pomieszała szyki organizatorom. Najczęściej wyświetlano filmy na stadionie lekkoatletycznym, ale także w Werk Arenie czy na torze wyścigowym Steel Ringu. (dc)

Czas nie zmniejszył rozmiarów ich sukcesu

W miejscu katastrofy lotniczej w Cierlicku-Kościelcu, w której 11 września 1932 roku zginęli polscy lotnicy Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura, w czwartek odbyła się uroczystość upamiętniająca to tragiczne wydarzenie. Godzinę wcześniej w miejscowym kościele została odprawiona msza święta w intencji lotników.

Beata Schönwald

Organizatorem spotkania było jak co roku Miejsowe Koło Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Cierlicku-Kościelcu. Uroczystość prowadziła jego prezeska Elżbieta Štěřba-Molenda. Po wysłuchaniu hymnów państwowych Polski i Czech zabrał głos konsul RP w Ostrawie Stanisław Bogowski. – W 93. rocznicę tej tragedii, w której dwóch bohaterów lotnictwa Żwirko i Wigura zginęło tragicznie w tym miejscu 11 września 1932 roku, zbieramy się, by oddać im hołd. Ich pasja i zaangażowanie pozostawiły ślad, który jest dla nas dumą. Cześć ich pamięci – powiedział.

Następnie opiekun Żwirkowiska Jan Przywara przypomniał okoliczności katastrofy samolotu RWD-6. – Czas, który upłynął od tego wydarzenia, wyraźnie złagodził jego tragizm. Ale w historii polskich skrzydeł oraz w świadomości wielu Polaków ten dystans czasowy nie zmniejszył rozmiarów sukcesu Żwirki i Wigury, który lotnicy osiągnęli krótko przed swym ostatnim lotem. Najwyraźniej o tym świadczy fakt, że data ich zwycięstwa w prestiżowych zawodach międzynarodowych Challenge 28 sierpnia jest Dniem Święta Lotnictwa Polskiego – zaznaczył.

Dodał również, że upływający czas nie odebrał doniosłości miejsca ich startu do wieczności, nazywanemu Żwirkowiskiem. – Ta nazwa zaistniała krótko po katastrofie, kiedy podjęto pierwsze starania o jego upamiętnienie. Są one kontynuowane nadal przez gospodarza tego miejsca Gminę Cierlicko, opieku-

• Przy pomniku, przed którym złożono kwiaty, wartę honorową trzymali harcerze cierlickiej drużyny. Fot. BEATA SCHÖNWALD

nów społecznych – członków kół PZKO w Cierlicku i Stanisławicach, cierlicką Drużynę Harcerską im. Żwirki i Wigury, miejscową polską podstawowych ich imienia i licznych sympatyków. Wielką motywacją do pielęgnowania tego miejsca pamięci jest stałe zainteresowanie Żwirkowiskiem Konsulatu RP w Ostrawie oraz przedstawicieli polskich sił powietrznych, aeroklubów i innych instytucji i organizacji – zauważył Przywara. – Nazwa Żwirkowisko wskazuje na to, że w czasie pamiętnych

chwil zwycięstwa i tragedii Franciszek Żwirko był bardziej znany od swego towarzysza lotów Stanisława Wigury. Wiadomo, że pilot Żwirko był oficjalnym zwycięzcą Challenge. Po powrocie z zawodów to jego Warszawa nosiła na rękach, to jego nazwisko widniało w tytułach na pierwszych stronach gazet, jemu podsuwano mikrofony radiowe. Jednak on sam do mikrofonu Polskiego Radia i Polskiej Kroniki Filmowej powiedział, że zwyciężyli razem on i Staś Wigura oraz maszy-

na RWD. Potem razem zginęli i to połączyło na zawsze ich nazwiska – stwierdził opiekun Żwirkowiska.

W czasie jego przemowy zaolziański pasjonat lotnictwa Dariusz Cymerys wykonał na swoim ultralekim samolocie kilka symbolicznych okrążeń nad miejscem katastrofy RWD-6 Żwirki i Wigury. Ich pamięć oraz pamięć wszystkich lotników, którzy zdobywając przestworza przedwcześnie wystartowali do wieczności, uczczono minutą ciszy. Następnie liczne delegacje z Zaolzia

i Polski złożyły kwiaty przy górującym nad tym miejscem pomniku.

Na zakończenie Elżbieta Štěřba-Molenda przekazała akt szczególnego uznania Władysławowi Blicharskiemu z okazji jubileuszu jego 80. urodzin „za ofiarne uczestnictwo w budowaniu Domu Polskiego Żwirki i Wigury oraz jego promocję, a także wieloletnie wspieranie przedsięwzięć upamiętniających start do wieczności lotników Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury”. (sch)

Śpiewanie to nie sztuka dla sztuki

Jak dobrze śpiewać białym głosem i jak się do tego skutecznie przygotować, mogły dowiedzieć się w czwartek w czeskokcieszyńskiej Dziupli uczestniczki warsztatów śpiewaczych zorganizowanych przez kapelę „Lipka”. Zajęcia prowadziła Agnieszka Sikora, instruktorka śpiewu współpracująca z Fundacją Braci Golec i zespołem folklorystycznym „Magurzenie”, działającym przy Gminnym Ośrodku Kultury w Łodygowicach na Żywiecczyźnie.

– Dzisiejsze warsztaty to jedno z dwóch działań odbywających się w ramach projektu „Folklove”, realizowanego wspólnie z miastem Czeskiej Cieszyn. Pierwsze wydarzenie miało miejsce w marcu i dotyczyło gnia. Tym razem skupimy się na śpiewie.

Agnieszka Sikora to już czwarta instruktorka śpiewu, którą zaprosiliśmy do współpracy z młodzieżą – poinformował „Głos” Chrystian Hecko z kapeli „Lipka”. Dodał, że czwartkowe warsztaty w Dziupli wpisują się w założenia programowe większego projektu, który realizuje Centrum Polskie Kongresu Polaków w RC pn. „Akademia Folkloru”.

Udział w warsztatach wzięli członkinie zespołu wokalnego „Pastryeczki” z Bukowca oraz przedstawicielki zespołów folklorystycznych „Błędowice”, „Bystrzyca” i „Zaolzi”. Pierwsza część zajęć była poświęcona emisji głosu. – Przed każdym śpiewem rozgrzewamy się w trzech etapach – począwszy od jamy głosowej, poprzez oddychanie, a dopiero potem przechodzimy do

melodii – instruowała obecnych Agnieszka Sikora. W drugiej części uczestniczki uczyły się piosenki w gwarze górali żywieckich. – Nie będzie to proste, bo gwar nie jest prostą i każdą jest inna – zaznaczyła prowadząca.

W czasie przedpołudnia spędzonego w klubie Dziupla dziewczęta dowiedziały się również o tym, co daje ludziom śpiew dzisiaj, a co dawał im dawniej. – Ludzie nie śpiewali ot tak, ale po coś. Śpiewali zwierzętom, żeby lepiej doilo im się krowy, a kury dawały jajka, poprzez śpiew się nawoływali i komunikowali się z sobą. Śpiewanie było lekiem na zmarnotwienia, w piosenkach opowiadały historie smutne i zabawne – przekonywała Agnieszka Sikora. (sch)

• W czwartek odbyły się w Dziupli warsztaty śpiewacze. Fot. BEATA SCHÖNWALD

Festiwal Bez Granic zapowiada się arcyciekawie

Pojedynek na „Zemsty”, spektakl oglądany w „goglach VR”, Arabela i koniki Pony, koncert Darii ze Śląska – znamy program 34. edycji Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Bez Granic/Bez hranic, jaki od 26 września do 5 października odbędzie się w Cieszynie i Czeskim Cieszynie. – Będzie można cieszyć się bogactwem i różnorodnością teatru powstającego w naszej części Europy – zaznaczają organizatorzy. Bilety i wejściówki są już dostępne na stronie borderfestival.eu.

Łukasz Klimaniec

Każdy znajdzie coś dla siebie

Odkąd w mediach społecznościowych pojawiła się wiadomość, że technicy kultowego teatru Laterna Magika z Pragi przyjechali na inspekcję techniczną do Teatru im. Adama Mickiewicza w Cieszynie, narastało oczekiwanie, jaki będzie tegoroczny festiwal. Teraz już wszystko jest jasne. Słynna Laterna Magika, działająca w strukturach Teatru Narodowego w Pradze, pokaże w Cieszynie widowisko „Pluto”. Jego autorem jest Thoma Monckton, nowozelandzki aktor i reżyser specjalizujący się w atrakcyjnych wizualnie komediowych spektaklach fizycznych. Laterna Magika wystąpi na finał festiwalu, podsumowując bogaty program tegorocznej edycji.

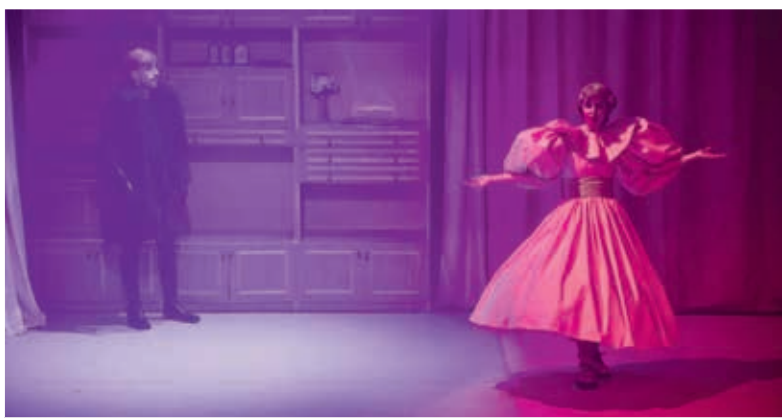
– W ciągu kilku dni teatralnego święta nad Olzą każdy znajdzie coś dla siebie – przyznają organizatorzy. – Gwiazdy aktorstwa i mistrzowie reżyserii, sławy scen Warszawy, Pragi, Krakowa czy Brna, brawurowe komedie i przedstawienia muzyczne, widowiska, w których królą strona wizualna, wyprawy w świat wyobraźni za pomocą technologii VR połączonej z teatrem lalek. Lalkarstwo w bardziej tradycyjnej postaci. Z jednej strony szalona zabawa, a z drugiej – najtrudniejsze pytania o świat, człowieka, sztukę – dodają. Przedstawienia oceni międzynarodowa jury przyznając Złamany Szlaban. Swojego faworyta wskaże także publiczność głosując przez internet.

Inauguracja festiwalu to równocześnie uroczyste 115. urodziny teatru w Cieszynie, który został otwarty 24 września 1910 r. Działał tam początkowo teatr niemiecki. Pierwszym polskim przedstawieniem była „Zemsta” Fredry, zagrana w 1920 przez aktorów Teatru im. Słowackiego z Krakowa. 80 lat temu premierą „Pana Jowialskiego” Fredry zaczęła się historia stałego zawodowego teatru polskiego na Śląsku Cieszyńskim. Te tradycje kontynuuje Teatr Polski w Bielsku-Białej, ale należy pamiętać, że wszystko zaczęło się właśnie 18 października 1945 r. w Cieszynie przy pl. Teatralnym 1 – w Bielsku „Jowialski” został powtórzony kilka dni później.

Teatr bielski miał być pierwotnie filią cieszyńskiego, ale ostateczne ustalenie granicy polsko-czechosłowackiej na linii Olzy, a także trudności Cieszyńska w pozyskaniu mieszkań dla aktorów sprawiły, że w styczniu 1946 r. centralę przeniesiono do Bielska. Teatr grał na przemian w obu miastach. Ten model funkcjonował do 1961 roku, a później w latach 1979-1993. Aleksander Gąssowski, kolejny po Kwaskowskim dyrektor teatru Bielsko-Cie-

• W programie znalazła się „Zemsta” z warszawskiego Teatru Komedia. Papkinem jest Maciej Stuhz (z prawej).

• Studenci Akademii Sztuk Teatralnych z Wrocławia wzięli na warsztat „Arabelę”.

szyn, zapisał się też w historii teatru w Czeskim Cieszynie – pomagał zza Olzy działaczom PZKO w pracy nad powołaniem Sceny Polskiej.

Podwójny jubileusz uświetni prezentacja głośnego spektaklu „Persona. Ciało Bożeny” z Teatru Zagłębia w Sosnowcu. Ten spektakl jest autoironiczny, bo mierzy się z prawdami o tworzeniu sztuki z dala od dużych ośrodków oraz z siłą lokalnych stereotypów i hejtu (na przykładzie Sosnowca). – Jest dziełem jednego z najgorętszych obecnie duetów twórczych w polskim teatrze – Jędrzeja Piaskowskiego (reżyseria) i Huberta Sulimy (tekst) – zwracają uwagę organizatorzy.

Fredro cichym bohaterem

Cichym bohaterem tegorocznego festiwalu jest Aleksander Fredro, obecny w ważnych punktach przeszłości cieszyńskiej sceny. W programie znalazła się bowiem „Zemsta” z warszawskiego Teatru Komedia. Papkinem jest Maciej Stuhz, Cześnikiem Arkadiusz Brykalski, Rejentem Bartosz Porczyk, a Podstolnią Barbara Wysocka.

Nie bojąc się konfrontacji z Warszawą, swoją odważną interpretację „Zemsty”, też bez konfuszów, zapropomowała organizatorom festiwalu Scena Polska Teatru Cieszyńskiego. Organizatorzy podkreślają, że trzeba obejrzeć obydwie przedstawienia, a sprawiedliwą ocenę wyrazić w internetowym głosowaniu.

Wyjątkowym podsumowaniem pojedynku na „Zemsty” będzie spotkanie z potomkiem wielkiego komediopisarza – Maciejem Szeptyckim, tworzącemu Domu Komedii Aleksandra Fredry powstającego w ruinach pałacu w Łaszczewie, niedaleko Tomaszowa Lubelskiego. Gość opo-

wie o wielkim prapradziadku oraz o wielce zasłużonym w historii Polski i Ukrainy rodzie Szeptyckich.

Mocne czeskie i polskie akcenty

Znany i lubiany również w Czeskim Cieszynie teatr Husa na Provázku z Brna zaprezentuje przedstawienie muzyczne „Držim ti místo”. Artyści nazwali swoje przedstawienie żartobliwie „wieczorkiem czechosłowackim” i bawią się stereotypami dzielącymi Czechów i Słowaków. Komiecznieści Czechów przyślą na ten „žurek”!

Inną zabawę proponują studenci Akademii Sztuk Teatralnych z Wrocławia, którzy wzięli na warsztat „Arabelę”. W ich wersji to szalona i śmieszna antybaśń, w której obok Rumburaka (Mateusz Guzowski) czy Arabeli (Katarzyna Gąsior) jest też miejsce na popkulturowe piekło zamieszkałe przez koniki Pony i podobne masowe produkty dla dzieci...

W Ośrodku Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie wystąpi Agnieszka Przepiórska z przedstawieniem „Ocalone”. Przepiórska aktualnie uważana jest za jedną z najwybitniejszych w Polsce przedstawicielkę teatru jednoosobowego. Jej „Ocalone” – spektakl w reżyserii Mai Kleczewskiej – krytycy uznają za najważniejszy w dotychczasowym dorobku artystki. Przepiórska oddaje w nim głos kobietom – ofiarom krwawej pacyfikacji Ochoty podczas powstania warszawskiego. Emocje, jakie wywołuje ten przejmujący występ, pozostają w pamięci na bardzo długo.

Zupełnie inne w nastroju jest przedstawienie stworzone przez słowacką reżyserkę Monikę Gerboc z artystami ze Słowacji, Polski i Niemiec w teatrze lalek z saksońskiego Zwic-

• Teatr Husa na Provázku z Brna pokaże przedstawienie, w którym bawi się stereotypami dzielącymi Czechów i Słowaków.

• Agnieszka Przepiórska z przedstawieniem „Ocalone”. Zdjęcia: mat. prasowe

kau – „Poszukiwacze złota”. Ogląda się je w „goglach VR”, (wirtualnej rzeczywistości – red.), dzięki czemu widzowie znajdują się w środku fantastycznych obrazów i zdarzeń wykreowanych przez artystów, swobodnie wybierając, na co akurat patrzeć. – Gerboc stworzyła w czasie pandemii pierwsze na świecie widowisko łączące teatr lalek z technologią VR. Wizualna ballada o poszukiwaczach złota jest jej kolejnym doświadczeniem w tej dziedzinie – zaznaczają organizatorzy.

Miłośnicy teatru ulicznego na dziedzińcu Zamku Cieszyn będą mieli okazję zobaczyć przedstawienie „Hiob” Lwowskiego Akademickiego Teatru Woskresinnia. Oparte na dramacie Karola Wojtyły zostało zrealizowane przed laty przez Jarosława Fedoryszyna, twórcę tego słynnego teatru. Widowisko nadal zachwyca i porusza, a jego aktualność wydaje się dzisiaj mocniejsza niż kiedykolwiek.

Scena Czeska zaprezentuje się z inscenizacją „Máj” przygotowaną przez Vladimíra Morávka. Natomiał Scena Lalek „Bajka” Teatru Cieszyńskiego zaprasza do „przyteatralnego” namiotu na widowisko dla najmłodszych „Książę Bajaja”.

W programie festiwalu znalazło się więcej propozycji dla dzieci i młodzieży. To „Kraj Naj” Maliny Przędorobki artystki. Przepiórska oddaje w nim głos kobietom – ofiarom krwawej pacyfikacji Ochoty podczas powstania warszawskiego. Emocje, jakie wywołuje ten przejmujący występ, pozostają w pamięci na bardzo długo.

Spotkania towarzyszące

Wśród interesujących spotkań warto zwrócić uwagę na przypomnienie Helmuta Kajzara, urodzonego w Bielsku-Białej, wychowa-

nego w Kończycach, pochowanego w Cieszynie, a w twórczości często nawiązującego do tematyki Śląska Cieszyńskiego, wielkiego polskiego twórcy teatralnego, dramatopisarza, prozaika i eseisty. Swoim „Spojrzeniem na Helmuta Kajzara” podzieli się Paula, jego córka i Jolanty Lothe. Ta ceniona fotografa, członkini ZPAF, pracująca w Polsce i we Włoszech, zaprezentuje fragmenty twórczego przez siebie filmu dokumentalnego o ojcu.

W programie wystawowym znalazł się także efekt warsztatów fotografii teatralnej prowadzonych pod kierunkiem Bartka Warzechy pod auspicjami Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego – te prace można oglądać w foyer teatru w Cieszynie. A w galerii Most zagości... Václav Havel – jego dwadzieścia nieznanych portretów udościąpiła Biblioteka Václava Havla. Na muzyczną ofertę festiwalu składa się koncert „A może jeszcze?”, od którego swoją jesienną trasę rozpocznie Daria ze Śląska.

Organizatorem festiwalu jest Stowarzyszenie Solidarność Polsko-Czesko-Słowacka – Oddział Regionalny w Cieszynie, a ze strony czeskiej – Stowarzyszenie Člověk na hranici z Czeskiego Cieszyńska. Współorganizatorami są Teatr im. Adama Mickiewicza, Teatr Cieszyński, Zamek Cieszyn i Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej. Przedsięwzięcie finansowane jest ze środków publicznych z obu krajów, grantu Funduszu Wyszehradzkiego oraz sponsorów biznesowych. Bilety i wejściówki są już dostępne na stronie borderfestival.eu. „Głos” jest jednym z partnerów medialnych wydarzenia.

Gry liczbowe mogą uzależniać

Gry liczbowe, szczególnie w dojrzałym wieku, mogą uzależniać. Gracz zrobi wszystko, by mieć pieniądze na kolejny los, nawet gdyby miało nie wystarczyć na podstawowe potrzeby. Przymus gry jest silniejszy – wyjaśnia Angelika Kołomańska, psycholożka z Uniwersytetu SWPS.

Polska Agencja Prasowa

Czy ma znaczenie, od czego jesteśmy uzależnieni?

– Uzależnienie jest procesem, który dotyka umysł niezależnie od konkretnego rodzaju zachowania czy substancji. To sposób, w jaki mózg reaguje na trudności, szukając ulgi i sposobów radzenia sobie. Możemy uzależnić się praktycznie od wszystkiego. Uzależnienie często pełni rolę sposobu na radzenie sobie z trudnościami i bólem. Kiedy doświadczamy stresu, cierpimy, szukamy jakiegoś rozluźnienia, czegoś, co przyniesie ulgę w codziennym bólu i rozładuje napięcie, które gromadzi się w ciele.

Czyli nawet „niewinne” skreślanie numerków może stać się uzależnieniem? – Pierwsze skojarzenie, jakie mamy z hazardem, to kasyno. Gry losowe mogą stać się wyzwaniem, szczególnie dla osób starszych. Codzienne skreślanie numerków często bywa postrzegane jako niewinna czynność, sposób na zajęcie czasu, którego bywa sporo. Jednak z czasem to zajęcie może zacząć pełnić ważniejszą rolę, niż się początkowo wydaje.

• Angelika Kołomańska. Fot. Halodocor.pl

...

Możemy uzależnić się praktycznie od wszystkiego. Uzależnienie często pełni rolę sposobu na radzenie sobie z trudnościami i bólem. Kiedy doświadczamy stresu, cierpimy, szukamy jakiegoś rozluźnienia, czegoś, co przyniesie ulgę w codziennym bólu i rozładuje napięcie, które gromadzi się w ciele

Można powiedzieć, że to dość popularne zajęcie, bo z badania CBOS wynika, że od dekady najbardziej popularną grą hazardową wśród Polaków jest właśnie Totalizator Sportowy. W ten sposób stawia na wygraną ponad 21 proc. badanych. – Myślę sobie, że w tym wypadku to dostępność tworzy ten procent. Nie trzeba mieć dużych pieniędzy, by móc zagrać. Dostępność w uza-

leżnieniach jest tym ważnym elementem, który może uzależnienie wyzwalać.

Czy osoby starsze trudniej wychodzą z uzależnienia od hazardu?

– Uzależnienie może współwystępować z innymi problemami natury psychologicznej, np. depresją. W takich przypadkach mogą pojawiać się trudne myśli, które warto uważnie

interpretować. Negatywne myśli mogą przybierać różne formy, dlatego ważne jest, aby umieć je rozróżniać. Szczególnie istotne jest uważne przyjrzenie się myślom, które mogą sygnalizować pogorszenie nastroju. W trudnych momentach mogą pojawiać się myśli rezygnacyjne, a niekiedy również myśli samobójcze – warto wiedzieć, że to nie to samo.

Myśli rezygnacyjne mogą świadczyć o poczuciu nadmiernego obciążenia trudnościami życiowymi, przy jednoczesnym zachowaniu woli życia. Z kolei myśli samobójcze zazwyczaj dotyczą rozważania możliwości odebrania sobie życia. Rozpoznanie tych różnic może pomóc w lepszym zrozumieniu aktualnych potrzeb i możliwych sposobów radzenia sobie.

»Najbardziej polska« placówka kulturalna

Ochodzące 70. rocznicę istnienia muzeum w Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej, w środkowej Portugalii, uchodzi za „najbardziej polską” na terenie tego kraju instytucję kultury. W ciągu roku odwiedzane jest przez tysiące Polaków, którzy poszukują w nim „polskich pamiątek”. W gronie milionów przybywających do Fatimy pątników od lat spośród cudzoziemców przeważają Polacy. Zazwyczaj kierują się do Kapliczki Objawień, a także pod pomnik św. Jana Pawła II. Przy monumencie pochodzącego z Polski papieża każdego dnia palą się znicze i składane są kwiaty.

– Pomnik św. Jana Pawła II, to tylko jeden z wielu polskich śladów w tutejszym sanktuarium, gdzie ślady polskości są ewidentne. Niemal każdego dnia mój sklep odwiedzają polscy pielgrzymi. Niezrządowo poszukują tu pamiątek z wizerunkiem świętego rodaka – powiedziała PAP Maria Afonso z fatimskiego

sklepu z dewocjonaliami „A Aparicao”. Wskazała na Muzeum Sanktuarium Fatimskiego jako miejsce zdeponowania licznych pamiątek po Janie Pawle II, a także eksponatów nawiązujących do Polski.

W muzeum usytuowanym po drugiej stronie głównego placu sanktuarium prezentowane są pamiątki przekazane przez kilku papieży, w tym Franciszka, Benedykta XVI, a także św. Jana Pawła II. Wśród przekazanych muzeum pamiątek po polskim papieżu są m.in. jego sutanny, różaniec, a także drobne osobiste przedmioty.

Rezydujący w Lizbonie watykanista i były korespondent AP Dennis Redmont przyznał, że duża liczba zdeponowanych w muzeum pamiątek po Janie Pawle II świadczy o „jego bliskich relacjach” z sanktuarium fatimskim, do którego papież przybywał trzykrotnie: w 1982 r., 1991 r. i 2000 r. Do kolekcji muzeum należał też m.in. różaniec i chusteczka, których używał Jan Paweł II na łóżu śmierci, a także korona figury

Matki Bożej Fatimskiej, w którą po nieudanym zamachu na papieża w 1981 r. wetknięto kulę wystrzeloną z pistoletu zamachowca.

– Papież przeżył zamach z rąk tureckiego terrorysty Mehmeta Alego Agcy i związał się emocjonalnie do końca życia z Fatimą, gdyż w dniu zamachu, który w cudowny sposób przeżył, przypadał właśnie dzień Matki Bożej Fatimskiej – przypominał Redmont.

Pracownicy fatimskiego muzeum przyznają, że w związku z dużą liczbą pielgrzymów z Polski konieczne było przygotowanie polskojęzycznej wersji filmu dokumentalnego o historii tych objawień, który wyświetlany jest w pierwszej sali ekspozycji.

Z danych portugalskiego sanktuarium wynika, że od stycznia do początku maja br. Polacy stanowili najliczniejszą, po Hiszpanach, grupę zagranicznych pątników w Fatimie. W okresie tym przybyło z Polski 6,4 tys. pielgrzymów w 150 dużych zorganizowanych grupach. (PAP)

• Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej to ulubiony cel Polaków. Fot. Płabay

Za nami kolejna porcja piłkarskich emocji. Kto z Was przynajmniej raz nie odwiedził w ostatni weekend stadionu, niech pierwszy rzuci kamieniem.

Janusz Bittmar

CHANCE LIGA

SLAVIA PRAGA – KARWINA 3:1

Do przerwy: 1:1. **Bramki:** 19. Chytil, 67. i 90. Vorlický – 45. Štorman. **CZK:** 86. Camara (K). **Karwina:** Lapeš – Chytrý, Camara, Krčík, Fleišman (82. Křišťan) – Labík, Štorman – Ayaosi, Samko (72. Fiala), Singhateh (82. Condé) – Gning (72. Ezech).

Ponad 19 tysięcy kibiców oglądało świetne spotkanie w Pradze, w którym Karwina udowodniła, że potrafi grać odważnie z najlepszymi zespołami. – Czapki z głów przed chłopakami. Nie przestraszyliśm się faworyta i myślę, że ten mecz musiał się spodobać wszystkim. Szkoda czerwonej kartki dla Camary, bo zabraknie go w najbliższych kolejkach, a to nasz kluczowy obrońca – skomentował spotkanie szkolenowiec Karwiny, Martin Hyský, który nie mógł skorzystać w Pradze z najsilniejszego składu. Zabrakło Valli, Šiguta, Boháča i Bužka. Mecz od początku toczył się w szybkim tempie. W 19. minucie Slavia objęła prowadzenie po szczęśliwym trafieniu Chytila. Piłkarze z Karwiny jeszcze przed przerwą wyrównali, gdy Štorman, wyrastający na specja od rzutów wolnych, kapitalnym strzałem w stylu Davida Beckhama pokonał golkipera gospodarzy. Losy meczu wzięł w swoje ręce w drugiej połowie Vorlický. Piłkarz Slavii w 67. minucie po składnej akcji trafił na 2:1, a w 90. minucie ustalił wynik meczu na 3:1. Wtedy goście zagraли już bez wykluczonego Camary.

W innych meczach 8. kolejki: Zlin – Dukla Praga 1:1, Pilzno – S. Olomuniec 1:0, Teplice – Ml. Bolesław 2:3, Jablonec – Pardubice 3:2, Bohemians – Slovácko 1:0, Hradec Kr. – Sparta Praga 2:1. **Lokaty:** 1. Slavia Praga 20, 2. Sparta Praga 19, 3. Jablonec 18,... 7. Karwina 12, 14. Ostrawa 4 pkt.

MŚLF

TRZYNIEC – Z. BRNO B 3:1

Do przerwy: 1:1. **Bramki:** 35. Dedíč, 46. Omasta, 58. Bolf – 33. Večeřa. **Trzyniec:** Murin – Brak, Krakovčík, Dadak – Vlachovský (61. Agbo), Ma-

chuča (77. Zinhasović), Slaměna (61. Charles), Bolf – Omasta, Dedíč (86. Málek), Cienciala (77. Nguyen).

Trwa piękna passa drużyny TrzYNica. Podopieczni Tomáša Hejduška realizują jak na razie plan nastawiony na powrót do drugiej ligi. Wygrana z rezerwami Zbrojovki należała do kategorii obowiązkowych, kluczowe kolejki dopiero przed zespołem z Lešnej. O zwycięstwie trzyniczanie przesądził w drugiej połowie, m.in. za sprawą pięknej bramki Bolf'a, który przelobował brneńskiego golkipera.

Winných meczach 7. kolejki:

Hodonin – Hranice 3:0, Hlubina – Hulčyn 1:1, S. Brno – Zlin B 2:3, Witkovice – Vrchovina 2:4, Blansko – Wsescin 2:0. **Lokaty:** 1. Trzyniec 20, 2. Olomuniec B 16, 3. Hodonin 15,... 18. Karwina B 0 pkt.

IV LIGA-gr. F

STONAWA – BOGUMIN 2:2

Do przerwy: 0:1. **Bramki:** 73. Taksónyí, 90. Kaňák – 6. Mooc, 58. Gomola. **Stonawa:** Příbyl – Brzezina, Karel, Věčerek – Miksaník (46. Horniak), Michalek (46. Streit), Martiník, Maršálek, Osvěčík (73. Kaňák) – Ndanusa (46. Cileček), Molitoris (73. Taksónyí). **Bogumin:** Kodeš – Bloksch, Václavíček, Kubík, Brak – Palej (86. Kubinski), Sporysz – Váňa (70. Kubla), Mooc (70. Hanus), Fulier (82. Fonš) – Gomola (86. Voznica).

Pierwsza połowa derbów należała do piłkarzy Bosporu Bogumin, druga do Stonawy, a więc remis można uznać za najbardziej sprawiedliwy. Goście szybko objęli prowadzenie, a na wstępie drugiej połowy po świetnej głowce Gomoli wyszli już na dwubramkowe prowadzenie. W zespole Stonawy poskutkowały jednak zmiany, na jakie zdecydował się w przerwie sztab trenerski. Gospodarze zepchnęli Bospor do defensywy i po trafieniach Taksónyiego oraz Kaňáka wywalczyli punkt.

WRACIMÓW – CZ. CIESZYN 3:4

Do przerwy: 2:4. **Bramki:** 12, 30. Střelec, 76. Šilák – 2, 2. Horváth, 4. D. Maceček, 20. Nguyen, 33. L. Maceček. **Cz. Cieszyn:** Benedik – Nguyen (81. Sostřonek), Potůček, Lanc, Słowiaczek, Horváth, Dohnal, Pieter, Kloczek (24. Voznica), D. Maceček, L. Maceček.

Cieszyniaczy radują się z pierwszego zwycięstwa w sezonie. Beniaminek czwartej ligi zaliczył też najlepsze spotkanie, a pierwsza połowa w wykonaniu podopiecznych trenera Petra Sostřonka była jak z bajki. Już w 4. minucie, po bramce z karnego, goście prowadzili 2:0, a do szatni schodzili z dwubramkową zaliczką, po wymianie ciosów z Wracimowem. Minusem spotkania były niebezpiecznie wyglądające kontuzje wracimowskiego bramkarza Hatonia i czeskocieszyńskiego pomocnika Klocka. – Wreszcie udało

nam się zdobyć trzy punkty. Cały zespół zagrał świetnie, wierzę, że będzie coraz lepiej – powiedział „Głosowi” trener Cz. Cieszyna Petr Sostřonek. – Kłoczek powinien szybko wyliczyć się z kontuzji, co do bramkarza Wracimowa, tam może być sytuacja bardziej skomplikowana, ale trzymam kciuki za tego chłopaka, żeby uraz głowy nie był poważny – stwierdził w rozmowie z naszą gazetą Sostřonek.

W innych meczach 7. kolejki: Bilowec – P. Polom 5:3, Petřvald n. M. – W. Mědzýřezce 2:0. **Lokaty:** 1. Bilowec 14, 2. Frydlant n. O. 13, 3. Hawierzów 12, 4. Bogumín 12, 10. Stonawa 9, 15. Cz. Cieszyn 4 pkt.

V LIGA

7. kolejka: Krawarze – Bruszperk 2:1, Herzmanice – Frensztat p. R. 1:1, Jakubczowice – Haj 1:6, Darkowiczki – M. Albrechtice 1:3. **Lokaty:** 1. Krawarze 18, 2. Haj 15, 3. Olbrachcice 13,... 5. Sl. Orłowa 10 pkt.

VI LIGA-gr. B

7. kolejka: Šmilowice – Cierlicko 2022 1:0 (Pospěch), Ticha – Jablonków 1:1 (Srněnský – Szmek), Ostrawica – L. Piotrowice 4:1 (Mílar 2, Kupčo, Jucha – 53. Kijonka), Dobratice – Bystrzyca 1:4 (Causidis – Štomp 2, Opluštil, Buryan), Přibýr – Liskowice 4:0. **Lokaty:** 1. Bystrzyca 15, 2. L. Piotrowice 12, 3. Jablonków 10 pkt.

VII LIGA-gr. C

7. kolejka: Nydek – Wędrynia 0:3, Ol-drzychowice – Dobra 0:0, Žuków G. – Niebory 1:1, Sn Hawierzów – Łąki 2:3, B. Orłowa – Luczina 5:3, Wacławowice – Dzieńmorowice 3:1, Datynie D. – Sedliszcze 1:3. **Lokaty:** 1. Sedliszcze 13, 2. Wacławowice 12, 3. Wędrynia 10 pkt.

VIII LIGA-MP KARWIŃSKIEGO

7. kolejka: Dąbrowa – G. Hawierzów 5:1, B. Rychwałd – Hawierzów B 1:0, Lutynia D. – V. Bogumin 1:0. **Lokaty:** 1. B. Rychwałd 12, 2. I. Piotrowice 9, 3. Dąbrowa 7 pkt.

VIII LIGA-MP FRYDEK-MISTEK

7. kolejka: Píosek – Šmilowice B 4:0, Mosty k. J. – Bukowice 2:1, Gnojník – Milíkův 1:0. **Lokaty:** 1. Píosek 12, 2. Toszonowice 9, 3. Gnojník 9 pkt. ▲

Hokeiści TrzYNica zwyciężyli w nowym sezonie Tipsport Ekstraligi również w drugim meczu przed własną publicznością. W niedzielny wieczór podopieczni Zdeňka Motáka pokonali w Werk Arenie ekipę Liberca 4:2. Bardzo dobrze weszli w sezon hokeiści Witkowic, którzy jeszcze nie przegrali spotkania, a w niedzielę pokonali na wyjeździe Litwinów 3:0. Już dziś o 18.00 szlagier 4. kolejki, czyli mecz na szczycie Kometa Brno – Witkovice.

Janusz Bittmar

Wymęczone trzy punkty TrzYNica

Stalownicy po przegranych zawodach w Pradze, gdzie w piątek ulegli Sparcie 2:5, wrócili w niedzielę na zwycięską drogę. Gospodarze nie mieli jednak łatwej przeprawy z Białymi Tygrysami z Liberca, o zwycięstwie podopieczni Zdeňka Motáka przesądził dopiero w ostatnich minutach wyrównanego spotkania. Zapędy rywala definitywnie ostudził gol Daniela Kurovského z ostatnich sekund meczu do pustej bramki Liberca, goście ostatnie minuty meczu zaliczyli z wycofanym golkeeperem w trybie power play.

W pierwszej połowie niedzielnej bitwy jeszcze nic nie wróżyło kłopotów TrzYNica. Stalownicy wyszli na prowadzenie z kija Marka Daňo, który czwartym golem w sezonie w 28. minucie pokonał libereckiego bramkarza. Asystę przy tej bramce zaliczył Daniel Kurovský, bez dwóch zdań najlepszy trzyniecki napastnik w tym pojedynku. Tygrysy wyrównały w 33. minucie po płaskim uderzeniu z ostrego kąta Radana Lenca. Ten sam hokeista w 51. minucie zaskoczył trzynieckiego defensywę udaną akcją indywidualną, wykończoną strzałem na 1:2.

W tych fazach spotkania Stalownicy grali chaotycznie, co Tygrysy próbowały za wszelką cenę wykończyć do strzelenia trzeciej bramki. Czerwone światło zaświeciło jednak po drugiej stronie. Gospodarze poukładali szyki po szczęśliwym

Trzeba będzie rzucić 81 metrów, żeby zdobyć tu medal. Kolo jest świetne, problemy się zaczynają, jeżeli będzie padał deszcz

Paweł Fajdek, reprezentant Polski w rzucie młotem, przed wtorkowym finałem w lekkoatletycznych MŚ

TIPSPORT EKSTRALIGA

TRZYNIEC – LIBREC 4:2

Tercje: 0:0, 1:1, 3:1. **Bramki i asysty:** 28. Daňo (Kurovský), 54. Marínčin (M. Kovařík, Cienciala), 56. Nedomeš (J. Galvas, Hudáček), 60. Kurovský – 33. Lenc (O. Procházka, R. Šimek), 51. Lenc (Aubrecht, A. Najman). **Trzyniec:** Mazanec – Adámek, Marínčin, Kundrátek, D. Musil, Jank, J. Galvas, Nedomeš – M. Růžicka, Nestršil, Flynn – Kurovský, Hudáček, Daňo – Cienciala, M. Kovařík, O. Kovařík – Hrehorčák, Roman, Vrána – Dravecký.

LITWINÓW – WITKOWICE 0:3

Tercje: 0:0, 0:1, 0:2. **Bramki i asysty:** 36. Kalus (Nellis, Hrivík), 43. Hladonik (Maciaš, Budík), 49. Řehák (Hrivík, Abdul). **Witkowice:** Klimeš – J. Zbořil, Demel, Křažko, Leahy, Budík, Auvitu, Brůna – Yetman, Nellis, Kalus – Řehák, Hrivík, Abdul – Lednický, Hanzl, Bambula – Hauser, Hladonik, Maciaš. **W innych meczach 3. kolejki:** Kladno – Hradec Kr. 4:2, K. Wary – Olomuniec 2:4, Pilzno – Cz. Budziejowice 1:4, K. Brno – Sparta Praga 2:0, Pardubice – Ml. Bolesław 4:1. **Lokaty:** 1. Brno 9, 2. Witkovice 8, 3. Pardubice 6, 4. Trzyniec 6 pkt. **W najbl. koleje:** Ml. Bolesław – Trzyniec (dziś, 17.30), Brno – Witkovice (dziś, 18.00).

Zwycięska jazda Witkowic

Podopieczni trenera Václava Varadi kontynuują świętą passę w nowym sezonie. Po zwycięstwach z Karłowymi Warami i Kladnem ostrawianie uporali się też z Litwinowem. Gwiazdą niedzielnego meczu był ostrawski golkeeper Klimeš, asystę przy drugim голу zanotował polski napastnik Maciaš. Styl pracy Varadi, który jest wymagającym trenerem, przekłada się na grę całego zespołu. Witkovice grają trochę inaczej, niż za czasów pracy Varadi w TrzYNcu, ale jeden charakterystyczny, wspólny element pozostaje niezmieniony – pressing w środkowej strefie połączony ze świetną organizacją defensywy. ▲

Trwa walka o medale w Tokio

Natalia Bukowiecka awansowała do półfinału biegu na 400 m podczas lekkoatletycznych mistrzostw świata w Tokio. Justyna Święty-Ersetic odpadła w eliminacjach.

Bukowiecka czasem 50,16 zajęła drugie miejsce w drugim biegu eliminacyjnym. Wyrzuciła ją Wadeline Venlogh, która poprawiła rekord Haiti na 49,91. Święty-Ersetic wynikiem 51,80 była piątą w szóstej serii. Najszybsza w eliminacjach

była Salwa Eid Naser z Bahrajnu – 49,13. Bukowiecka miała dziewiąty wynik, a Święty-Ersetic była 31. We wtorek w półfinale wystąpią 24 biegaczki – po trzy najszybsze z sześciu serii i sześć pozostałych z najlepszych czasami.

Wczoraj, po zamknięciu numeru, w kobiecym finale rzutu młotem o medal walczyła Anita Włodarczyk. Finał rzutu młotem zwyciężczyni, z udziałem Pawła Fajdka, zaplanowano na wtorek o godzinie 14.00 naszego czasu. **(jb)**

Polski boks na podium

Agata Kaczmarska wywalczyła w Liverpoolu złoty medal mistrzostw świata w boksie w kategorii +80 kg. W finale wygrała z Nupur Nupur z Indii 3:2. Natomiast pięściarka Julia Szeremeta zdobyła srebrny medal – wicemistrzyni olimpijska w finale kategorii 57 kg przegrała 1:4 z Hinduską Jaismine Jaismine. W niedzielę trzecia Polka, Aneta Rygielska, wywalczyła srebro w kategorii 60 kg. W finale przegrała z Brazylijką Rebecą de Lima Santos 2:3. – To brzmi dumnie – Agata Kaczmarska (kategoria +80 kg) mistrzynią świata i Julia Szeremeta (57 kg) wicemistrzynią świata w boksie olimpijskim! Oczywiście marzyliśmy o dwóch zwycięstwach Polek w sobotnich finałach w Liverpoolu, ale złoto i srebro jest ogromnym sukcesem – podkreślają przedstawiciele Polskiego Związku Bokserskiego. Kaczmarska na podium popłakała się ze szczęścia, a po ceremonii polscy kibice odpiewali jej a cappella Mazurka Dąbrowskiego. W niedzielę Aneta Rygielska w wielkim finale kategorii 60 kg zmierzyła się z reprezentantką Brazylii – Rebecą de Lima Santos. Choć po zajęciu walce zwycięstwo przypadło zawodnicze z Brazylii, Rygielska może być dumna ze swojego osiągnięcia – sięgnęła po tytuł wicemistrzyni świata, potwierdzając swoją przynależność do światowej czołówki. W 24-letniej historii startów w mistrzostwach świata Polki mają 15 krążków. Agata Kaczmarska została drugą polską złotą medalistką MŚ, pierwszą była Karolina Michalczak (2008 rok). **(klm)**

Polacy wygrali Ligę Narodów!

Reprezentacja Polski w amp futbola (piłki nożnej zawodników po jednostronnej amputacji nogi dolnej, a w przypadku bramkarzy ręki) wygrała Ligę Narodów EAFF – w turnieju rozgrywanym w tureckim Trabzonie Polacy w decydującym meczu pokonali Włochów 4:1 osiągając jeden z największych sukcesów w historii. Wygranie Ligi Narodów, najważniejszego trofeum tego sezonu, było bowiem celem zarówno Anglików, Polaków, Turków, jak i Włochów. Najlepsi okazali się jednak reprezentanci Polski, którzy z dorobkiem 7 pkt. zajęli pierwsze miejsce przed Turcją (6 pkt.) i Anglią (4 pkt.). **(klm)**

RETROSKOP

Zapraszamy do zabawy. Wystarczy rozszyfrować bohatera na zdjęciu, odpowiedź wysłać na adres: bittmar@glos.live i raz na cztery odcinki liczyć na wygraną w naszym retro-peletonie. Najbliższa lotna premia pojawi się wraz z rozstrzygnięciem pytania nr 222. Poprawna odpowiedź na poprzednie pytanie nr 220 – były znakomity amerykański koszykarz, Michael Jordan. ▲

PYTANIE NR 221

Na archiwalnym zdjęciu migawka z ćwierćfinałowego meczu Pucharu UEFA pomiędzy Banikiem Ostrawa a Borussia Mönchengladbach. W dwumeczu lepiej zagraли piłkarze mistrza Niemiec, którzy ostatecznie wygrali w 1975 całe rozgrywki. Pytamy o słynnego bramkarza niemieckiego klubu i reprezentacji, a później też selekcjonera kadry (pierwszy z prawej). ▲

Fot. ARC

Michael Morys-Twarowski

Hanakowie to familia od stuleci związana z Jabłonkowem. Już w najstarszej księdze metrykalnej parafii w Jabłonkowie, prowadzonej od 1671 roku, można znaleźć liczne wpisy dotyczące tego rodu.

Na przełomie XVII i XVIII wieku Hanakowie mieszkali w Jabłonkowie, Jaworzynce, Koszarzyskach, Łomnej i Piosecznej.

Emanuel Hannak

Metryki parafii w Jabłonkowie tylko w nieznacznej części zostały zindeksowane, więc osoby chcące odtworzyć genealogię Hanaków czekają godziny poszukiwań – jednak trud z pewnością się opłaci. Z pewnością kilku przedstawicieli rodu zasługuje na nieco dłuższe biografie.

Bodaj pierwszą osobą w rodzinie, która wyjechała na studia uniwersyteckie, był Franciszek Hanak, urodzony w Jabłonkowie. Studiował w Wiedniu. Ożenił się z Antonią Jastrzębską z Cieszyna, a ich syn, urodzony w 1841 roku w Cieszynie Emanuel, pozostaje najśladowniejszym przedstawicielem rodu.

Emanuel Hanak używał zgermanizowanej wersji nazwiska „Hannak”, stąd na pierwszy rzut oka trudno byłoby go łączyć z jabłonkowskimi Hanakami. Ukończył gimnazjum w Cieszynie i studia na Uniwersytecie Wiedeńskim. Był dyrektorem Seminarium Nauczycielskiego w Wiener Neustadt, później wiedeńskiego pedagoga (również instytucji kształcącej przyszłych nauczycieli). Miał w swoim dorobku prace pedagogiczne i podręczniki szkolne do historii. Zmarł w 1899 roku w Wiedniu.

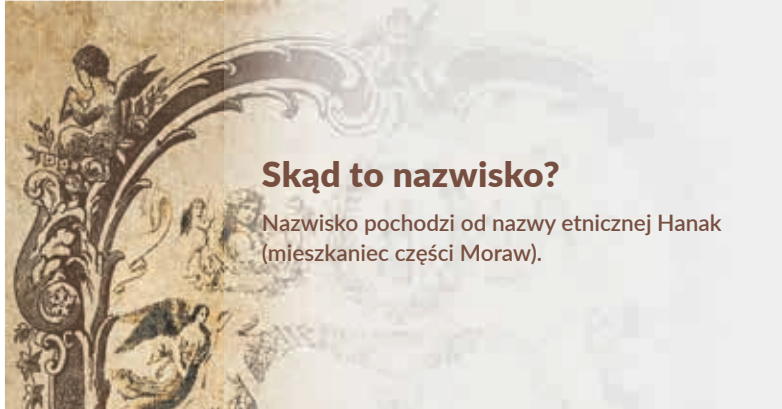
O rodzinnych stronach nie zapomniał, skoro w 1890 roku przesłał 10 koron na szpital ewangelicki w Cieszynie. Na drukowanej liście darczyńców figuruje jako „Emanuel Hanak”, czyli pod właściwą formą nazwiska.

Tokarz, nauczyciel, urzędnik sądowy

O ile Emanuel Hannak doczekał się kilku biografów, to jego krewny Filip Hanak z Jabłonkowa nadal czeka na odtworzenie swojej drogi życia. Z zawodu tokarz, w latach 60. XIX wieku należał do Towarzystwa Jedwabniczego Śląska Austriackiego. W 1870 roku znalazł się w gronie założycieli Czynelni Katolicko-Ludowej w Jabłonkowie.

Trudno rozstrzygnąć, czy to ten sam Filip Hanak, jabłonkowski mieszczanin, żonaty z Marią Śniegoń, z którą miał syna Ignacego (ur. 1849). Ów Ignacy Hanak był nauczycielem. Od 1872 roku pracował w Jabłonkowie, w 1893 roku pojawia się wśród członków grona pedago-

Hanakowie

Skąd to nazwisko?

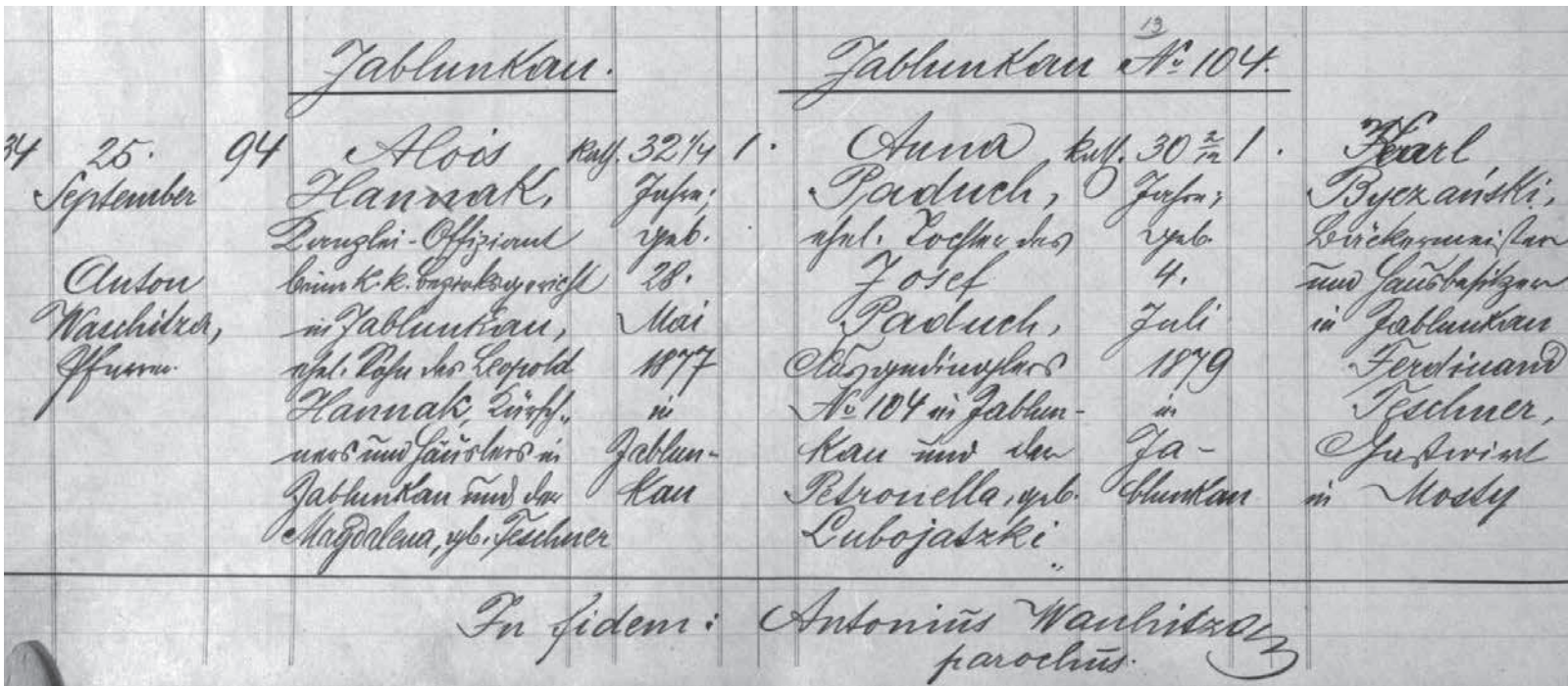
Nazwisko pochodzi od nazwy etnicznej Hanak (mieszkaniec części Moraw).

Skąd ten ród?

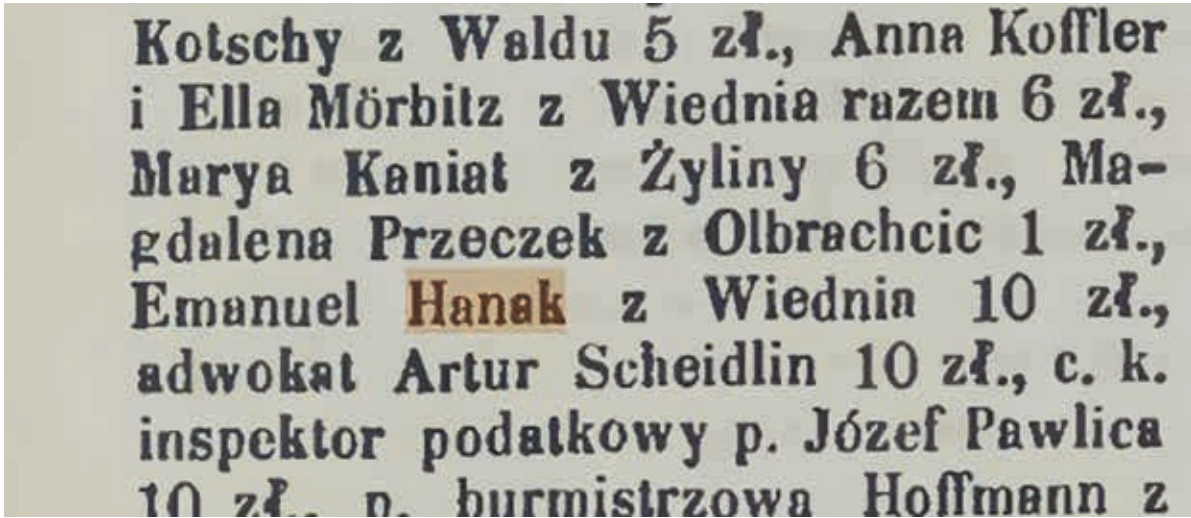
Sądząc po etymologii nazwiska, protoplasta jabłonkowskich Hanaków pochodził z Moraw.

Gdzie doczytać?

- y Jaroslav Lipowski, „Nazwiska z Jabłonkowa i okolic u schyłku XVII wieku”, Wrocław 2002
- y https://www.geschichtewiki.wien.gv.at/Emanuel_Hannak (biogram Emanuela Hannaka)
- y Józef Golec, Stefania Bojda, „Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej. T.3”, Cieszyn 1998 (biogram Emanuela Hannaka)

• Metryka ślubu Alojzego Hanaka i Anny z domu Paduch. Para pobrała się w 1909 roku w Jabłonkowie. Źródło: Archiwum Krajowe w Opatowie.

• Emanuel Hannak (Hanak) na liście darczyńców szpitala ewangelickiego w Cieszynie. Źródło: „Nowy Czas”, 1890, nr 20.

Zdjęcia: ARC

gicznego w Strumieniu. Od 1897 do 1898 roku uczył w Piosku, ostatecznie zakotwiczył w Bronowie, gdzie zmarł w 1921 roku.

Z wyróżniających się przedstawicieli rodu z czasów austriackich, można wymienić jeszcze Alojzego Hanaka (ur. 1877), urzędnika sądowego żonatego z Anną Paduch, oraz Filipa (1863-1933), rzeźnika, o którym zachowało się nieco więcej wzmianek.

Rzeźnik z Jabłonkowa

Wspomniany Filip Hanak przyszedł na świat 28 lutego 1863 roku w Jabłonkowie jako syn Jana i Anny z domu Kluz (Klus). Jego starsza siostra, Joanna (ur. 4 kwietnia 1861), wstąpiła do zakonu elżbieta-nek w Cieszynie. Od 1885 roku była nowicjuszką, 29 września 1887 roku złożyła śluby zakonne. W zakonie nosiła imiona Maria Ksaweria.

Sam Filip był rzeźnikiem i to znakomitym w swoim fachu, skoro w 1916 roku na łamach „Rolnika Śląskiego” zdecydowano się opublikować dość obszerne podziękowania pod jego adresem. Warto przytoczyć je niemal w całości, bo choć nie wnosi nowych faktów do biografii Filipa Hanaka, pozwala dostrzec jakim był człowiekiem.

A korespondencja brzmi następująco: „Dnia 17. października (1916 roku) krowa Zuzanny Czudkowiej, chałupnicy w Mostach przy Jabłonkowie nr 289, zjadła głąb, którym miała się udławić. Nie było innej rady jak tylko dostarczyć tę na pół żywą krowę do rzeźni w Jabłonkowie. Tego samego dnia krowa Wiszczora Jana również z Mostów przy Jabłonkowie nr 74 wzdęła się na koniczyńsku do tego stopnia, iż jedynym tylko wyjściem było dostarczyć ją do rzeźni. Jednakowoż będący na wyżej wymienionym

miejsu pan Filip Hanak, masarz miejski, zadał sobie na tyle trudu, iż obie krowy potrafił uratować. Tu wykazał pan Hanak tyle zręczności w ratowaniu bydła, iż podpisani na tym miejscu składają za to serdeczne «Bóg zapłać»”. W tym miejscu pojawiają się podpisy Zuzanny Czudek i Jana Wiszczora.

Po tym, jak Jabłonków znalazł się w granicach odrodzonej Polski, Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego postanowiła rozwiązać problem niedemokratycznych reprezentacji władz samorządowych (w wyborach w czasach austriackich obowiązywał system kurialny, dyskryminujący biedniejszych mieszkańców). 27 grudnia 1918 roku w dodatkowych wyborach Filip Hanak został przez akłamację wybrany członkiem wydziału gminnego Jabłonkowa.

Filip Hanak zmarł 7 lutego 1933 roku. Jego żona, Anna z domu

Buczek, odeszła z tego świata dwa dni wcześniej. Pozostawił syna i pięć zameężnych córek.

Hanakowie z Niemieckiej Lutyni

Hanakowie mieszkali również w Niemieckiej Lutyni. W tej miejscowości w 1901 roku urodził się Edward Hanak. Pracował jako górnik w Dąbrowie. W 1919 roku w obliczu czeskiego ataku zgłosił się do Milicji Polskiej, za co został przez Czechów pobity i zwolniony z pracy. W okresie plebiscytowym należał do Tajnej Organizacji Wojskowej. Po podziale Śląska Cieszyńskiego w sierpniu 1920 roku był szykanowany przez czechosłowackie władze. Jak pisała „Gwiazdka Cieszyńska”, „w piątek, dnia 24 grudnia (1920 roku) został przez żandarmerię czeską aresztowany uchodźca (Polak) Edward Hanak, który się z innymi uchodźcami przeniósł na polską stronę. Na święta przyjechał do Lutyni, tutaj został aresztowany jako niebezpieczny bandyta polski. Przecież została zawarta umowa polsko-czeska w Pradze; w niej jest wyraźnie zaznaczone, że uchodźcy bez jakichkolwiek przeszkód będą mogli swobodnie powrócić do swojej gminy, a tymczasem Czesi tej umowy nie przestrzegają”.

O przywiązaniu lutyńskich Hanaków do polskości świadczy nie tylko postawa Edwarda Hanaka. W 1920 roku na weselu Wincentego Hanaka i Elżbiety Górniakówny w Niemieckiej Lutyni goście zebrali składkę na Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego. ▲

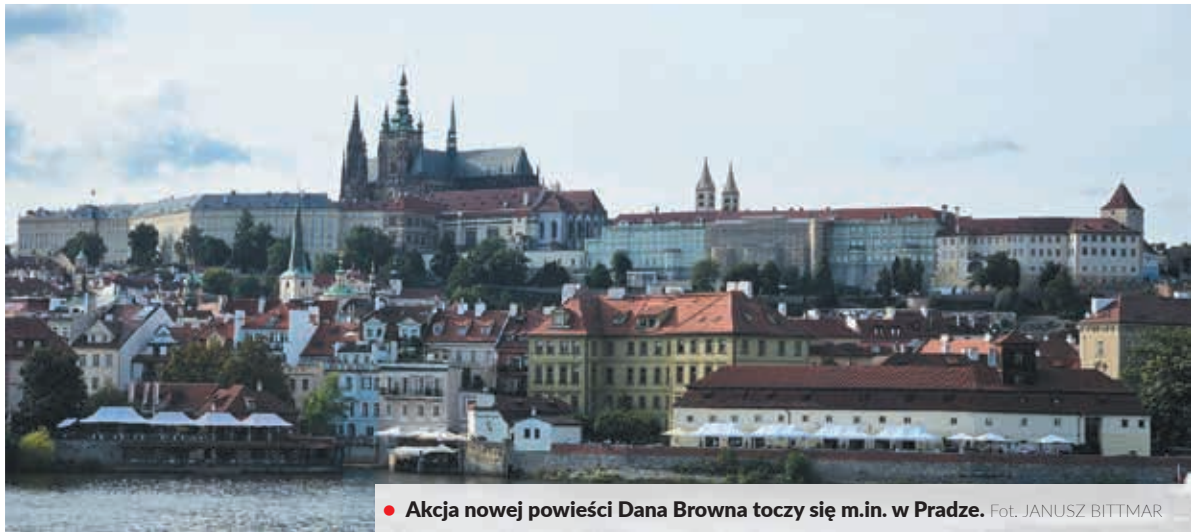
Praga oczyma Dana Browna

Praga została jedną z bohaterek najnowszej powieści amerykańskiego pisarza Dana Browna. „Tajemnica tajemnic” od 9 września jest dostępna w oficjalnej dystrybucji, a fani od razu okrzyknęli książkę „literackim wydarzeniem jesieni”.

Janusz Bittmar

To moja najbardziej złożona powieść i zarazem najbardziej zabawna. Pisanie jej było niezapomnianą podróżą pełną odkryć – stwierdził Brown. Głównym bohaterem powieści pozostaje harwardzki symbolog Robert Langdon, który udaje się do Pragi, aby wziąć udział w wykładzie wybitnego naukowca z dziedziny noetyki. Jak to bywa w powieściach sensacyjnych, nawet ze zwykłego wykładu naukowego może zrodzić się chaos, który ktoś musi czym prędzej opanować. I wiadomo, w książkach Browna jest nim właśnie Langdon, w którego w filmowych ekranizacjach świetnie wcielił się amerykański aktor Tom Hanks.

Jak czytamy w oficjalnym miaśstunie książki, Dan Brown miał Pragę na oku już od jakiegoś czasu.

• Akcja nowej powieści Dana Browna toczy się m.in. w Pradze. Fot. JANUSZ BITTMAR

W nowej opowieści zabierze czytelników w mroczne zakątki praskiej historii, gdzie przecinają się sekretne stowarzyszenia, tajemnicze symbole i mity. – Praga jest jednym z najpiękniejszych miast na świecie, z oszałamiającą i wciąż obecną historią – zaznaczył pisarz. Brown – jak twierdzą jego wielbiciela – jest mi-

strzem w prowadzeniu czytelników przez miejsca, miasta i historię. Literaturoznawcy wprawdzie z większym dystansem podchodzą do jego twórczości, ale Brown jest i chce być przede wszystkim mainstreamowym pisarzem. Miłośnikami – zaznaczył pisarz. Brown – jak twierdzą jego wielbiciela – jest mi-

inni – np. włoski geniusz Umberto Eco. Jak było widać natomiast po długiej kolejce, jaka ustawiła się po nową książkę Dana Browna w Pradze, fanów lżejszej literatury też nie brakuje. Wkrótce ruszą zdjęcia do serialowej wersji powieści, prawa do „Tajemnicy tajemnic” zdobył serwis streamingowy Netflix. ▲

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ĆT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ĆT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

CZESKI CIESZYN – Kolejne spotkanie MUR-u odbędzie się w czwartek 18 września o godz. 17.00 w klubie Dziupla. Prelekcję na temat „Krajo-braż językowy (teksty wokół nas)” wygłosi doc. PhDr. Irena Bogocz, CSC. **CZESKI CIESZYN-OSIEDLE** – MK PZKO zaprasza na Dzień Sportowy 20 września w hali sportowej przy ul. Svojsíkova 2119 w Czeskim Cieszynie w godz. 10.00-13.00. Wstęp darmowy. **GUTY** – MK PZKO zaprasza absolwentów, rodziców i przyjaciół przedszkola 27 września do Domu PZKO na spotkanie z okazji 90. rocznicy otwarcia przedszkola. Program i bufet zapewniony, dary dobrovolne.

PIOTROWICE K. KARWINY – MK PZKO Piotrowice zaprasza wszystkich sympatyków historii w niedzielę 21. 9. o godz. 15.30 do Domu PZKO w Piotrowicach koło Karwiny na pokaz zdjęć z komentarzem „Karwina, której już nie ma”. Prelegentami będą Zbyszek Śmieja i Jan Polakowicz. **PTTS „BŚ”** – Zaprasza 16. 9. na wieczekę z Wilkowic przez Rogacz (schronisko młodzieżowe), Magur-

CO ZA OLZĄ

kę (schronisko PTTK) na Czupel (szczyt zaliczany do Korony Gór Polskich). Zejście planowane jest do Łodygowic z zabytkowym drewnianym kościółkiem oraz zamkiem obronnym. Wyjazd autobusem z dworca autobusowego w Cieszynie o 6.50 do Bielska-Białej, dalej do Wilkowic pociągami. Powrót do Cieszyna w godzinach wieczornych. Koszt przejazdów (autobusy, pociągi) około 50 złotych. W pociągach PKP zniżka na Kartę Polaka. Prowadzi Stanisław Pawlik, tel. +48 606 133 123. ▲ Informuje, że odjazd na wycieczkę autobusową na Małą Fatrę (Vrútky – Minčol – Strečno) jest w sobotę 20 września o 6.00 z Karwiny, o 6.20 z Czeskiego Cieszyna, o 6.35 z Trzyna (dworzec autobusowy), następnie w odstępach 5-minutowych: Wędrzyna, Bystrzyca, Gródek, Jabłonków. Proszę nie zapomnieć o dokumentach, ubezpieczeniu oraz euro. Są wolne miejsca. Info tel. 605 239 165.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria w holi na parterze: wystawa pt. „Tadeusz Farny (1875-1915). Życie i śmierć bohatera”. Czynna w godzinach otwarcia budynku. **CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33:** „Wincenty Witos (1874-1945)”, „Adam Mickiewicz. Z myślą o Ojczyźnie”, „Noblistka Bertha von Suttner i jej polskie korzenie”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00. **TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYNCA, Galeria „Na schodach”, ul. Frydecka 387:** od 11. 9. wystawa pt. „Werk w obrazach”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

CO ZA OLZĄ

COK „DOM NARODOWY”, Miejska Galeria Sztuki Współczesnej, Rynek 12, Cieszyn: do 31. 10. wystawa malarstwa Magdaleny Łacek-Filody pt. „Soft Hunger”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. ▲ **Centrum Folkloru Śląska Cieszyńskiego:** do 30. 9. wystawa ekspонатów i rysunków Eweliny Szućk pt. „Serce matki”. Czynna: po-pt: w godz. 10.00-16.00. **CZESKI CIESZYN, Zarząd Główny PZKO, ul. Strzelnicza 28, korytarz wejściowy:** wystawa „Pracowite życie Jana Śliwki (1823-1874)”. Czynna w godzinach otwarcia budynku. **KSIĄŻNICA CIESZYŃSKA, Mennicza 46, Cieszyn:** do 31. 10. wystawa pt. „Królewski szcze-p Piasłowy – 1000-lecie koronacji Bolesława Chrobrego”. Czynna: wt-pt: w godz. 10.00-18.00; so: w godz. 8.00-15.00. **MUZEUM ŚLĄSKA CIESZYŃSKIEGO, Galeria Wystaw Czasowych, ul. T. Rege-ra 6, Cieszyn:** do 10. 10. wystawa pt. „Jak obumarł drzewo. Pamiątki po Piasłach cieszyńskich w 400-lecie wagańnięcia książęcej linii”. Czynna: wt, czw, nie: w godz. 10.00-15.00, śr: w godz. 12.00-17.00; pt i so: w godz. 10.00-16.00. ▲ ekspozycja stała pt. „Sztuka gotyku i renesansu”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00. ▲ ekspozycja stała pt. „Na skrzyżowaniu dziejów i kultur”. Wejście z przewodnikiem: wt, cz i pt: w godz. 10.00-14.00; śr: w godz. 12.00-16.00; so: w godz. 10.00-15.00; nie: w godz. 10.00-14.00.

NEKROLOGI

W głębokim smutku pogrążeni zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 12 września 2025 zmarła w wieku 76 lat

URSZULA MLYNARČIKOVA

z domu Kluz

Pogrzeb Drogiej Zmarłej odbędzie się 17 września o godz. 12.00 na cmentarzu Vrakúňa – Dom Smútku w Bratysławie.

W imieniu zasmuconej rodziny brat Andrzej.

GT-455

WAŻNE INFORMACJE

- Novým dostavcą dla prenumerátorův „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezplatná linka telefonická: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia písme-ne: První novinová společnost, a.s. Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

Znajdź nas na X-ie

Znajdź nas na YouTube

PROGRAM TV

WTOREK 16 WRZEŚNIA

TVP 1

5.50 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Kościół z bliska **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (s.) **9.00** Ranczo 7 (s.) **10.00** Komisarz Alex 6 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 28 (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **13.00** Lekkoatletyka. Mistrzostwa świata - Tokio 2025 **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Zaraz wracam (s.) **21.10** Morderstwa w Montauban (film kryminalny) **22.50** Magazyn Ekspresu Reporterów **23.55** Chinatown (dramat USA).

TVP 2

6.25 Za kulisami **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.45** Rosół polski (mag.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **15.50** Przepis dnia (mag.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.55** M jak miłość (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.30** Peaky Blinders 2 (s.)

23.45 Wspomnienie lata (film polski)

Miejsce akcji to prowincjonalne miasteczko w Polsce, a czas – koniec lat 70. ubiegłego wieku. W swoim filmie Adam Guziński przedstawił obraz zmagający się z samotnością i spragnioną uczuć młodej kobiety, widziany z perspektywy jej nastoletniego syna...

TVN

5.55 Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Restauracja Floriańska **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje. Sosnowiec **12.50** Kuchenne rewolucje. Baku **13.55** Ukryta prawda **16.10** The Floor (teleturniej) **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sort, pogoda **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Ślub od pierwszego wejrzenia (reality show) **22.40** Kuba Wojewódzki (talk-show) **23.45** Superwizjer (mag.).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** 48h. Zaginieni (s.) **10.30** Trudne sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** Ninja vs Ninja (reality show) **22.40** Sisu (dramat wojenny).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.45** Jak stracić życie (film) **11.05** Chwila dla piosenki **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Sama w domu **14.00** Pieczenie na niedzielę **14.35** Chwila dla piosenki **14.50** Hercule Poirot (s.) **15.45** Wezwijcie położne (s.) **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Komisarz Florence (s.)

21.50 Sprawa dla egzorcysty (s.)

Komisarz Výrowa i jej koledy badają morderstwo związane z rytuałem egzorcystów. Tropy prowadzą śledczych w nieoczekiwanym kierunku – na uniwersytecie. Zbrodnia i jej motyw nie są tak sensacyjne, jak się początkowo wydawało.

22.55 Pr. rozrywkowy **23.25** Iveta II (s.) **0.10** Gomorra (s.) **1.00** AZ kwiz. **TVC 2** **5.59** Dzień dobry **8.30** Cudowna planeta **9.25** Tajemnice królewskich pałaców **10.10** Królowe, które zmieniły świat **11.00** Cuda ludzkiego geniuszu **11.50** Człowiek z raju **12.15** Nie poddawaj się **12.45** Znane i nieznane historie czeskich zamków **13.15** Dwór Hitlera **14.00** Tajemnice brytyjskich pałaców królewskich **14.45** Rok na planecie Ziemi **15.45** Dawni budowniczości **16.40** Przez Pragę w metrze **17.20** Czar austriackich gór **18.10** Piękne kraje z lotu ptaka **19.05** Na rowerze po Czechach **19.15** Magazyn chrześcijański **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Ramzes II i jego dynastia **20.55** Żeglarze starożytności **21.50** Lotnicze katastrofy **22.35** Pojedynek tytunów **23.25** Miłość i seks w Meksyku **0.20** Yellowstone (s.).

NOVA

6.00 Śniadanie **8.40** Ulica (s.) **9.45** Spece (s.) **10.50** Detektyw Monk (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.20** Bracia i siostry (s.) **21.40** Odznaka Wysočina (s.) **22.55** Po twojej stronie **23.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **8.35** Słoneczna (s.) **10.00** ZOO nowe początki (s.) **11.00** VIP morderstwa sprawy **11.35** Gliniarze (s.) **14.25** Incognito **15.35** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Polabi (s.) **21.40** 7 przypadków Honzy Dédka **23.55** Tak jest, szefie! **1.10** Policja w akcji.

ŚRODA 17 WRZEŚNIA

TVP 1

5.50 Akacyjowa 38 (s.) **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze

7.30 Rodzina (nie od) święta. Jesień 2025

To nowoczesny program rodzinny, który zagląda za kulisy codzienności pięciu znanych rodzin, dzielących się swoimi receptami na szczęśliwe życie. Cykl ma na celu wsparcie małżeństw w ich codziennych wyzwaniach. Pierwsze doświadczenia z pieniędzmi dzieci zdobywają w domu...

8.00 Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (s.) **9.00** Ranczo 7 (s.) **10.00** Komisarz Alex 6 (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 28 (s.) **12.10** Agrobiznes **12.40** Rok w ogrodzie extra **13.00** Lekkoatletyka. Mistrzostwa świata - Tokio 2025 **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.15** Zaraz wracam (s.) **21.10** Azyl (dramat biograficzny) **23.25** Rocky 3 (dramat USA).

TVP 2

6.30 Mozaika żydowska. Magazyn kulturalno-religijno-społeczny **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.45** Gwiazdorska kuchnia Ani (mag.) **12.30** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic **15.50** Przepis dnia (mag.) **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.) **18.15** Va banque (teleturniej) **18.50** Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia (mag.) **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** Przepis dnia **20.55** Na dobre i na złe (s.) **21.55** Na sygnale (s.) **22.25** Peaky Blinders 2 (s.) **23.40** Morderstwa w Bayeux (film kryminalny).

TVN

5.40 Uwaga! **5.55** Ukryta prawda **6.50** Kuchenne rewolucje. Baku **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje. Krzeszycze **13.55** Ukryta prawda **16.10** The Floor (teleturniej) **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty, sport, pogoda **20.10** Doradca smaku (mag.) **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Top Model (reality show) **23.15** Teściowie (komedia).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy **9.35** 48h. Zaginieni (s.) **10.35** Trudne sprawy **11.45** Siatkówka mężczyzn. Mistrzostwa świata: mecz Polska - Holandia **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** K2. Jedziemy po bandzie **22.00** Dzika noc (komedia sensacyjna).

TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.50** Programy przedwyborcze **10.10** Co umiały nasze babce **10.35** Hercule Poirot (s.) **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości, pogoda, sport **12.30** Sama w domu **14.02** Programy przedwyborcze **14.15** Cyrk Humberto (s.) **15.10** Pod jednym dachem (s.) **16.05** Wezwijcie położne (s.) **17.00** Programy przedwyborcze **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Zbrodnia na dobrej drodze (s.) **21.10** Panoptikum miasta Pragi (s.) **22.20** i3. komnata Zdeňki Žádníkovéj-Volenkovéj **22.50** Pr. rozrywkowy **23.40** Komisarz Florence (s.) **1.20** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Magiczny Oman **9.25** Programy przedwyborcze **9.40** Ramzes II i jego dynastia **10.30** Cesarz smok i jego rzesza **11.15** Tajemnice II wojny światowej **12.10** Tajemnice brytyjskich pałaców królewskich **13.00** Pytanie na śniadanie **13.15** Cuda techniki **14.05** Kaskaderki **15.05** Wiadomość od Armina Delonga **15.20** Czeska pogoda **15.50** Telewizyjny klub niesłyszących

16.15 Żeglarze starożytności

Zespół czeskich archeologów eksperymentalnych próbuje udowodnić, że pierwsi rolnicy mogli przepłynąć morze z Azji Mniejszej do Europy na statkach wykutych kamiennymi narzędziami z jednego pnia drzewa. Ekspedycja, kierowana przez archeologa Radomira Tichý'ego, wypłynęła z wyspy Samos i dotarła do Grecji...

17.10 Grecja z lotu ptaka **18.00** Miejsca pielgrzymek **18.15** Z kucharzem dookoła świata **19.10** Historie bu-dowlí **19.20** Ziemia nieznana **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Yellowstone (s.) **20.45** Rumunia, czar Bałkanów **21.40** Lincz (s.) **22.35** Rozwiązanie tajemnic **23.25** Concorde: naddźwiękowa historia.

NOVA

6.00 Śniadanie **8.30** Ulica (s.) **9.30** Bracia i siostry (s.) **10.50** Detektyw Monk (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.) **15.30** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Hell's Kitchen Czechy (reality show) **21.45** Dragon's Den - jak zostać milionerem (reality show) **22.55** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **23.55** CSI: Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **8.35** Słoneczna (s.) **10.00** ZOO nowe początki (s.) **11.00** Polabi (s.) **12.30** Agenci NCIS (s.) **14.30** Incognito **15.35** Tak jest, szefie! **16.55** Nakryto do stołu! **18.00** ZOO nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Koledzy (s.) **21.40** Show Jana Krausa **23.45** Tak jest, szefie! **1.00** Policja w akcji.

CZWARTEK 18 WRZEŚNIA

TVP 1

6.10 Akacyjowa 38 **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Song of Songs - ROCK Nadziei **8.00** Serwis Info **8.20** Zaraz wracam (s.) **9.00** Ranczo 7. Droga przez stos (s.) **10.00** Komisarz Alex 6. Uciekinierzy (s.) **11.00** Ojciec Mateusz 28. Nigdy Cię nie opuszczę (s.) **12.00** Serwis Info **12.10** Agrobiznes **12.30** Agropogoda **12.40** Magazyn rolniczy **13.00** Lekkoatletyka. Mistrzostwa świata - Tokio 2025 **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Pogoda **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.10** Klan (s.) **18.45** Akacyjowa 38 (s.) **19.30** Program informacyjny **19.55** Pytanie dnia **20.10** Sport **20.15** Pogoda **20.30** Zaraz wracam (s.) **21.05** Ojciec Mateusz 33 (s.) **22.05** Sprawa dla reportera **23.05** Jak zarobić na Etiopii.

TVP 2

6.25 Operacja zdrowie. Stres **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **7.55** Pytanie na śniadanie **11.45** Podróż po jeden uśmiech **12.25** Koło fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale. Po godzinach (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **15.50** Przepis dnia **16.00** Koło fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja (s.)

18.15 Va banque (teleturniej)

To kultowy teleturniej Telewizji Polskiej, w którym odpowiedzi na odkrywane hasła mają formę pytań...

18.50 Jeden z dziesięciu (teleturniej) **19.25** Barwy szczęścia (s.) **19.55** Przepis dnia **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Berlin Ku'damm (s.) **21.50** Na sygnale. Ostatnie słowa (s.) **22.20** Peaky Blinders 2 (s.) **23.30** Nie mów nikomu (film).

TVN

5.55 Ukryta prawda (s.) **6.50** Kuchenne rewolucje. Neptun, Gdynia **7.45** Dzień Dobry TVN **11.40** Kuchenne rewolucje. Białyostok - Zielony Norosorzeż **12.50** Kuchenne rewolucje. Wilcza 8, Brzeg Dolny **13.55** The Floor (teleturniej) **14.35** Ukryta prawda (s.) **15.45** Ukryta prawda (s.) **16.50** Szpital św. Anny (s.) **17.55** Detektywi (s.) **19.00** Fakty (magazyn informacyjny) **19.35** Sport **19.45** Pogoda **19.55** Uwaga! **20.10** Doradca smaku **20.15** Na Wspólnej (s.) **20.55** The Floor (teleturniej) **21.35** Kuchenne rewolucje **22.45** Na twoim miejscu (komedia)

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy. Mordercze podejrzania (s.) **9.30** 48h. Zaginieni. Idźcie po śladach (s.) **10.30** Trudne sprawy. Blizna (s.) **11.30** Gliniarze. Miliarder (s.) **12.35** Gliniarze. Szpitalny proceder (s.) **13.35** Gliniarze. Chrzcziny (s.) **14.40** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.15** Pogoda **16.20** Interwencja **16.30** Na ratunek 112. Studentka (s.) **17.00** Gliniarze. Po służbie (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.20** Gość „Wydarzeń” **19.30** Sport **19.40** Pogoda **19.55** Milionerzy (teleturniej) **20.30** Nasz nowy dom (reality show) **21.40** Przyjaciółki (s.) **22.55** Sekstaśma (komedia USA).

PROGRAM TV

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Pan Wilk i spółka 2 (16, godz. 17.00); Parasolki z Cherbounga (16, godz. 18.00); Wielki marsz (16, 17, godz. 19.30); Ślub w ogniu (17, godz. 9.30); Downton Abbey. Wielki finał (17, godz. 16.00); Zwierzaki na zakręcie (17, godz. 17.00); **David Gilmour (17, godz. 18.30):** Super Charlie (18, godz. 17.00); Ojciec (18, godz. 18.00); Afterburn (18, godz. 19.30).

KARWINA – Centrum: Madly (16, godz. 20.00); Lilo i Stitch (17, godz. 17.30); Srnky (17, godz. 20.00); Jak se nám to mohlo stát? (18, godz. 15.30); Skomplikowani (18, godz. 18.00).

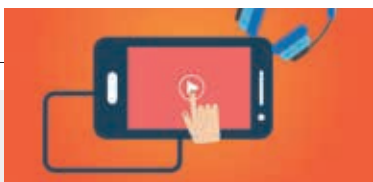
CO W STREAM-IE

Strefa Gangsterów

10-odcinkowy dramat kryminalny stworzony przez Ronana Bennetta (twórcę „Top Boy”) i wyreżyserowany przez m.in. Guya Ritchiego. Akcja toczy się w brutalnym świecie przestępczych klanów Londynu, kiedy dwie potężne rodziny – Harriganowie i Stevenssonowie – rozpoczynają bezwzględna wojnę o władzę i kontrolę nad miastem. W samym centrum konfliktu znajduje się Harry Da Souza (Tom Hardy) – zadziorny a zarazem przystojny fixer, który doskonale zna zasady lojalności i wie, kiedy należy opowiedzieć się po stronie konkretnej frakcji. Tom Hardy, jako kluczowa postać, wnosi do roli intensywność i nieprzewidywalność, a jego postać staje się katalizatorem wydarzeń, które zaważą na przyszłości obu imperiów. Bossami mafii są bezwzględni i potężni przedstawiciele starych elit – Pierce Brosnan gra Konrada Harrigana, natomiast Helen Mirren wciela się w jego żonę, Ma-eve, prawdziwą szarą eminencję

David Gilmour powraca do historycznego Circus Maximus w sercu Rzymu w 2024 roku ze swoją trasą koncertową „Luck and Strange”, gdzie nakręcono długo oczekiwany film koncertowy, wyreżyserowany przez jego wieloletniego współpracownika Gavina Eldera...

rodzinnych machinacji. Ich relacje i wewnętrzne rozgrywki dodają fabule dramaturgii i budują napięcie w domowych i gangsterskich układach. Kiedy rodzinne wojny ewoluują, zdrady, intrygi i brutalne eliminacje stają się codziennością. Finał pierwszego sezonu, zatytułowany „The Beast in Me”, przynosi szokujące zwroty akcji i dramatyczne śmierci. Kevin, syn Harrigana, przejmując kontrolę wewnątrz rodu, zabija Richiego Stevensona i ujawnia, że Ma-eve była architektem chaosu, traktując wojnę jako test dla rodziny. Kryzys moralny i rodzinne zdrady zamieniają wieloletni konflikt w spektakularną batalię o władzę. „Strefa Gangsterów” łączy w sobie mroczny klimat mafijnych intryg, złożonych relacji rodzinnych i ostrej brutalności. To opowieść o władzy, lojalności i cenie, jaką się płaci za przetrwanie w świecie, gdzie przetrwają tylko najsilniejsi.

Gdzie oglądać: SkyShowtime

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Bogaty we wrażenia schyłek wakacji

• To była udana wycieczka Fot. PIOTR KRZYŹWOŃ

Ostatnie trzy dni wakacji członkowie MK PZKO w Wędrynie spędzili w historycznym Sandomierzu i okolicy. Organizowanie wycieczek to już dłu-goletnia tradycja. Dla uczestników jest to forma wynagrodzenia za całoroczną pracę, a zarazem jest źródłem bogatych informacji historycznych. Organizacją i przygotowaniem zajmuje się członek naszego zarządu Michał Szczotka wraz ze swoim niezawodnym kolegą z Warszawy Andrzejem Zawistowskim. Nasze przeżycia, przygody w niepowtarzalny sposób opisała w swoim wierszu uczestniczka wycieczki, członkini naszego zespołu teatralnego Irena Filipek.

POSTSCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. atomowa albo molowa
- 2. metropolia Kazachstanu, miasto nad rzeką Iszym, dawniej Akmołińsk (do 1961), Celinograd (do 1992), Akmoła (do 1998)
- 3. Irena, pierwsza dama polskiej piosenki, wyłansowała piosenkę „Powróć się tu”
- 4. rzeka w Szwajcarii, lewy i najdłuższy dopływ Renu.

Wyrazy trudne lub mniej znane: AARE

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. polski lub pruski herb szlachecki
- 2. dzikie miejsca w lesie
- 3. duży ptak padlinożerny z rodziny kondorowatych
- 4. mowa żmii lub odgłosy kojarzące się z literą S.

Wyrazy trudne lub mniej znane: KOSS

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

KWADRAT MAGICZNY

Rozwiązaniem dodatkowym jest nazwa miasta w Polsce, w województwie wielkopolskim, w powiecie pleszewskim. Leży nad dolną Prosną, na skraju Równiny Rychwalskiej. Warto dodać, że uzyskało lokację miejską przed 1382 rokiem, zdegradowane w 1870 roku, ponowne otrzymało prawa miejskie w 2015 roku...

Pionowo i poziomo jednakowo:

- 1. bardzo, znacznie, istotnie, znacząco, poważnie, w sposób intensywny
- 2. sklep po czesku
- 3. ROZWIĄZANIE DODATKOWE
- 4. przysłówek od przymiotnika nocny
- 5. umówiona odpowiedź na hasło.

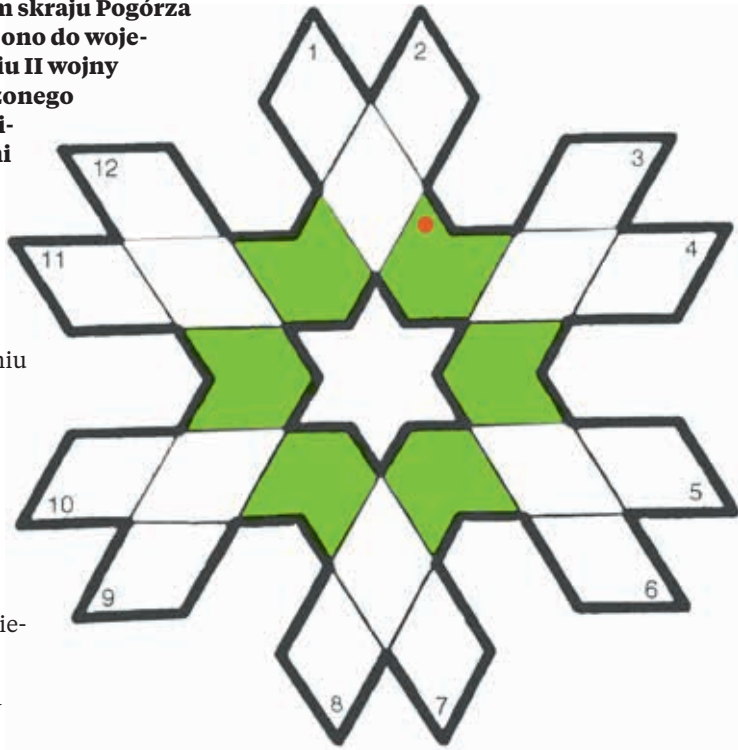
	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

LOGOGRYF ŁAMANY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta w województwie podkarpackim, położonego nad rzeką Wisłoką, w Rynnie Podkarpackiej, na północnym skraju Pogórza Strzyżowskiego. Przed 1945 r. należało ono do województwa krakowskiego, po zakończeniu II wojny światowej weszło w skład nowo utworzonego województwa rzeszowskiego. Leży w historycznej Małopolsce, na dawnej ziemi sandomierskiej. Warto wspomnieć, że miejscowość uzyskała niezrealizowaną lokację miejską w 1358 roku, a lokowana była w 1372 roku.

- 1.-4. imię Foster, amerykańskiej aktorki, zdobywczyni Oscara za rolę w „Milczeniu owiec”
- 3.-6. roślina z rodziny jasnotowatych
- 5.-8. góry w Egipcie i Sudanie
- 7.-10. córka Muhammada Alego lub imię pochodzenia arabskiego, zdrobnienie: Lailka, Laja, Lajka
- 9.-12. drzewo rosnące w miejscach podmokłych, kuzynka brzozy
- 11.-2. bezład, zamęt, zamieszanie, brak jakiegokolwiek porządku.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ATBAJ

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysyłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w piątek 26 września 2025 r. Nagrodę z 2 września otrzymuje Stanisław Piekarczyk z Czeskiego Krumłowa. Autorem dzisiejszych łamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie kwadratu magicznego z 2 września: WARKA

Rozwiązanie logogryfu łamanego z 2 września: CHOJNA

Rozwiązanie minikwadratu magicznego I z 2 września: WŁAZ, ŁOTWA, AWERS, ZASP

Rozwiązanie minikwadratu magicznego II z 2 września: DRYG, RENTA, YTONG, GAGA

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Źtko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Páseřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Základnické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a.s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS